

Guri Mette Vestby, Frants Gundersen
og Ragnhild Skogheim

KONGSBERG

- en attraktiv by å bo i?

NOTAT
2006:128

Tittel: **Kongsberg - en attraktiv by å bo i?**

Forfatter: Guri Mette Vestby, Frants Gundersen og Ragnhild Skogheim

NIBR-notat: 2006:128

ISSN: 0809-6929
ISBN: 82-7071-628-6

Prosjektnummer: O-2419
Prosjektnavn: Kongsberg som bo-attraktiv by

Oppdragsgiver: Kongsberg kommune

Prosjektleder: Guri Mette Vestby

Referat: Kongsberg har et særdeles attraktivt næringsmiljø og tiltrekker seg høyt utdannet arbeidskraft innen teknologisk industri. Men byen har også mange innpendlere, dvs. at mange som jobber i Kongsberg-industrien velger å ikke bo i byen. Dette notatet er en presentasjon av data fra en survey blant innpendlere. Dataene viser hvem de er og hvilke oppfatninger de har om byen Kongsberg, dens positive kvaliteter og negative trekk eller mangler. De viser også i hvilken grad de kjenner til særlig kvaliteter ved byen og om innpendlere bruker byen til ulike formål utenom jobben. Grad av flyttevillighet og variasjoner mht. hvem som kan tenke seg å flytte dit presenteres også.

Sammendrag: Norsk

Dato: August 2006

Antall sider: 45

Utgiver: Norsk institutt for by- og regionforskning
Sinsenvn. 47 B, Postboks 44 Blindern
0313 OSLO

Vår hjemmeside: Telefon: 22 95 88 00
Telefaks: 22 22 37 02
E-post: nibr@nibr.no
<http://www.nibr.no>

Org. nr. NO 970205284 MVA

© NIBR 2006

Forord

På oppdrag fra Kongsberg kommune har NIBR gjennomført en undersøkelse blant innpendlere til Kongsberg om deres oppfatninger av byen og næringslivet, og om flyttevillighet og vurderinger av bosted. Prosjektet startet i april 2006 og avsluttes med denne rapporteringen. Tidsmessig omfang på prosjektet har samlet vært drøyt ett månedsverk.

Oppdraget gikk ut på å utforme og gjennomføre undersøkelsen, og å rapportere funnene i form av kommenterte tabeller.

Foreløpige resultater ble presentert for ledelsen i Kongsberg kommune, formannskapet og representanter for Kongsberg-industrien på et møte i slutten av juni.

Analysene er basert på datamaterialet fra en elektronisk spørreundersøkelse. Takk til alle som velvillig besvarte spørreskjemaet, og til representanter for kommunen og næringslivet som deltok i drøftinger rundt utformingen av skjemaet og la til rette for kontakt med innpendlerene. Takk også for godt samarbeid med kontaktpersoner hos oppdragsgiver; plan- og næringssjef Tore S. Kristoffersen og kommuneplanlegger Ingebjørg Trandum.

Prosjektet er gjennomført av sosiolog Guri Mette Vestby, sosiolog Ragnhild Skogheim og siv.ing. Frants Gundersen. Vestby har vært prosjektleder og har skrevet dette notatet. Skogheim og Gundersen har arbeidet med spørreskjemaet, bearbeiding og analyse av datamaterialet, og kommentarer til notatet.

Dette foreliggende notatet er elektronisk tilgjengelig på NIBR's hjemmeside, under publikasjoner, år 2006 (www.nibr.no). Se også nærmere om NIBR's øvrige stedsforskning på www.stedsforskning.no

Oslo, august 2006

Berit Nordahl

Forskningsjef

Innhold

Forord	1
Figuroversikt.....	3
Sammendrag	4
1 Innledning	7
1.1 Oppdraget og problemstillingene	7
1.2 Samarbeid med kommunen og industrien, samt valg av metode	8
2 Hvem er innpendlerne og hvor kommer de fra?	9
2.1 Kjønn, alder og familiesituasjon	9
2.2 Utdanningsnivået.....	9
2.3 Oppvekststed	10
2.4 Bosted og arbeidsreiser	10
3 Oppfatninger om næringsliv og arbeidsmarked i Kongsberg	13
3.1 Kvaliteter og et godt omdømme	13
4 Et attraktivt arbeidssted. Et attraktivt bosted?.....	15
4.1 Innledning: stedsbruk og stedsbilder.....	15
4.2 Stedsbruk.....	15
4.3 Stedsbilder: oppfatninger om Kongsberg blant innpendlerne	18
4.4 Oppfatninger om boligmarkedet	20
4.5 Kunnskap om kvaliteter og særtrekk ved byen	22
5 Flyttevillighet.....	25
5.1 Bo i Kongsberg?.....	25
5.2 Begrunnelser for ikke å ville flytte til Kongsberg.....	28
Vedlegg 1 Tabellgrunnlag	34

Figuroversikt

Figur 2.1	Innpendlerne etter kjønn, sivilstand familiesituasjon og alder. N= 476 innpendlere	9
Figur 2.2	Innpendlere etter bostedskommune.....	11
Figur 2.3	Arbeidsreiser til Kongsberg: transportmiddel og tidsbruk. N=476 innpendlere	12
Figur 3.1	Oppfatninger om næringsliv og arbeidsmarked i Kongsberg.N=476 innpendlere	13
Figur 4.1	Pleier du å gjøre noe annet i Kongsberg utover jobben? N=476 innpendlere	16
Figur 4.2	Oppfatninger om Kongsberg. N= 476 innpendlere	20
Figur 4.3	Oppfatninger om boligmarkedet i Kongsberg. N= 476 innpendlere	20
Figur 4.4	Preferanser for eventuell bosted i Kongsberg. N= 76 innpendlere	22
Figur 4.5	Kunnskap om kvaliteter og særtrekk ved Kongsberg. N=476 innpendlere...	23
Figur 5.1	Kunne du tenke deg å flytte til Kongsberg? N=476 innpendlere	25
Figur 5.2	Flyttevillighet fordelt etter alder. N= 476 innpendlere.....	26
Figur 5.3	Flyttevillighet etter hjemmeboende barn, kjønn og sivilstand. N= 476 innpendlere	26
Figur 5.4	Flyttevillighet etter oppvekststed, boerfaring fra Kongsberg og utdanningsnivå. N=476 innpendlere	27
Figur 5.5	Flyttevillighet etter type utdanning. N=476 innpendlere	27
Figur 5.6	Hva er dine viktigste begrunnelser for ikke å flytte til Kongsberg? N=476.....	29
Figur 5.7	Hva er dine viktigste grunner til ikke å flytte til Kongsberg? Kjønn. N=476.....	31
Figur 5.8	Hva er dine viktigste grunner til ikke å flytte til Kongsberg? Hjemmeboende barn. N=476	31

Sammendrag

Guri Mette Vestby, Frants Gundersen og Ragnhild Skogheim

Kongsberg – en attraktiv by å bo i?

NIBR-notat: 2006:128

Kongsberg har i landsmålestokk et særpreget næringsliv som kjennetegnes av en mangfoldig industri og et stort spekter av kunnskapsintensive bedrifter. Mange høyt kvalifiserte mennesker jobber i byen, men mange av dem bor andre steder. Kommunen og representanter for industrien har etablert et samarbeid, og disse ønsket mer kunnskap om innpendlerne, hvilke oppfatninger de har om byen og næringslivet der, i hvilken grad de kan tenke seg å flytte dit og hva som holder dem fra det. NIBR gjennomførte en elektronisk survey blant innpendlere i slutten av mai 2006, og presenterer her datamaterialet basert på 476 besvarelser.

Innpendlernes bosted sprer seg over en lang rekke kommuner, men med en hovedvekt i Øvre Eiker, Drammen og Notodden. Deretter følger Flesberg, Nedre Eiker og Oslo. Mellom 10 og 15 personer i utvalget kommer fra hver av disse kommunene: Asker, Bærum, Lier, Modum, Horten og Tønsberg. Nesten alle bruker bil til sin arbeidsplass i Kongsberg, og det vanligste er at de har mellom en halv og en times arbeidsreise en veg.

Det er stor grad av enighet om kvalitetene ved Kongsbergs næringsmiljø blant innpendlerne; at det er svært mangfoldig, har et godt omdømme og kjennetegnes av innovasjon og utvikling. De mener at Kongsberg har mange jobb- og karrieremuligheter å tilby dem, og at en jobb i industrimiljøet her er et springbrett for nyutdannede.

Selv om det er få som har konkrete planer eller er sikre, er det samlet sett hele 46 prosent som oppgir at de kanskje kunne tenke seg å flytte til Kongsberg. Flyttevilligheten varierer ikke noe særlig med alder, kjønn eller om en har barn under 18 år boende hjemme. Men vi ser at de single i litt større grad kan tenke seg å flytte. Det er ikke særlig forskjell på flyttevillighet for personer etter hva slags type utdanningsbakgrunn de har. Det er interessant at personer med utdanning innen naturfag og tekniske fag ikke er mer flyttevillige enn personer med andre fagbakgrunner. Det spiller heller ingen rolle om en er vokst opp på et sted som har visse likhetstrekk med en by av Kongsbergs størrelse, snarere tvert imot. Det er faktisk litt flere blant dem som vokste opp i storby enn på et mindre sted som kunne tenke seg å flytte til Kongsberg. Men det som klart har en innvirkning er om en har bodd i byen tidligere (det har 36 prosent av de spurte innpendlerne, men bare 10 prosent har bodd der mer enn 10 år). Dette må bety at boerfaring i byen har vært en positiv erfaring for mange, og at tilknytningen til byen øker flyttevilligheten. Dette kan se selvfølgelig ut, men er ikke nødvendigvis det. Boerfaring fra et sted kan like gjerne slå negativt ut ved at en ikke ønsker seg tilbake.

Hovedbegrunnelsene for ikke å ville flytte til Kongsberg dreier seg ikke først og fremst om denne byen, men om tilknytningen til nåværende bosted. Mange er vel etablerte med bolig og sosialt nettverk, det gjelder uansett om de bor i en større by eller på landet. Noen

vil være frie til å jobbe andre steder, og dermed ikke bli for stedbundne til Kongsberg. Kongsbergs næringsliv er et attraktivt arbeidsmarked, men det er også attraktivt som springbrett for videre karrierebygging andre steder, noe som betyr at den tiltrekker seg folk som kan være mer innstilt på karriereflyttinger. Mange sier for øvrig at ektefelle eller partner har en arbeidssituasjon som gjør det uaktuelt å flytte, og en av to mener at det er få eller ingen relevante arbeidsmuligheter for disse i Kongsberg. Noen nevner spesifikt jobber utenfor det tekniske segmentet. Halvparten av de spurte svarer for øvrig ”vet ikke” til påstanden om det er mange interessante jobber i offentlig sektor, noe som kanskje kunne være en aktuell arbeidssektor for ektefelle/partnere.

Ellers synes det å være en utbredt oppfatning at det er for dyrt å bosette seg i Kongsberg, spesielt gjelder dette folk som nå bor i nabokommunene Notodden, Flesberg og Øvre Eiker. Folk som jobber i Kongsberg, men som pendler fra andre deler av landet, er av samme oppfatning. En av to som bor i Drammensregionen synes også dette. Av begrunnelser knyttet til egenskaper ved Kongsberg, er oppfatningen om høye boligpriser den viktigste begrunnelsen for ikke å flytte dit.

En bys størrelse har betydning for mangfold og muligheter, for sosialt miljø og trygghet. Mange synes Kongsberg er en passe stor by, men en av fire synes byen i seg selv er (for) liten, de liker å bo i en større by. Om lag en av tre sier noe av grunnen til ikke å flytte dit er at utelivet er for lite variert, at det skjer for lite i byen eller at den mangler noen muligheter for deres fritidsinteresser. Men to av tre legger altså ikke vekt på dette i sine vurderinger i spørsmålet om eventuelt å flytte til Kongsberg. Oppfatninger om det sosiale miljøet i byen kan ha innvirkning på flyttevurderinger. Det er bare en av fem innpendlere som tror at det sosiale miljøet i Kongsberg kan karakteriseres som mangfoldig. Mange vet ikke nok om dette til å ha noen oppfatning. Påstanden ”jeg tror det kan være vanskelig å bli kjent med folk” får ikke spesielt stor tilslutning som begrunnelse for ikke å flytte dit.

I hvilken grad innpendlerne bruker Kongsberg til ulike formål utover jobbsammenheng vil påvirke både deres kjennskap til byens kvaliteter (og mangler) og deres bilder av byen. Det vanligste er at de er i Kongsberg for å handle og gå på restaurant eller kafé. Men det er også andre tilbud som er aktuelle; hver tredje innpendler benytter seg også av og til av ulike former for servicetilbud, kulturtilbud eller deltar på arrangementer i byen. På den annen side betyr dette at to av tre ikke finner veien til slike tilbud eller muligheter. At nesten 40 prosent oppgir at de av og til besøker folk hjemme, tyder for øvrig på at ganske mange har sosiale kontakter eller venner i byen. Dette tilsier at det tilflyter dem informasjon og innsikt om det å bo i byen via folk de kjenner og omgås, ikke bare på jobben. Foreningslivet er imidlertid ikke en vanlig arena for innpendlere, ei heller treningsstudioer og lignende. Men en av fire bruker av og til byens omegn til turer, trim og trening. Samlet sett er bildet av bruken av byen relativt positivt. Men både kommunen og næringer som retter seg mot kunder og forbrukere kan sannsynligvis gjennom økt og målrettet informasjon påvirke at innpendlere i ytterligere grad bruker byen aktivt utenom jobb.

Det vil alltid være ulike type kvaliteter – eller mangler og negative forhold – som bygger opp om det bilde folk har av en by. Alt fra beliggenhet til størrelse og service- og utdanningstilbud teller. Noen forhold ved Kongsberg blir vurdert som særlig vesentlige; at det er sykehus og høyskole i byen, at den er attraktiv pga. nærheten til fjellet, og at den er en passe stor by som virker som et trygt og godt sted. På en skala fra en til fem er det nesten 55 prosent som velger de to høyeste score for påstanden om at Kongsberg har et rikt kulturliv. Det er noen færre som synes tilbudet på serveringssteder og utesteder, kulturopplevelser og arrangementer er bra, - eller at bymiljøet i sentrum er bra. Men relativt mange; om lag 40 prosent, deler disse oppfatningene om byen.

Oppfatninger av hvordan det sosiale miljøet i byen er kan også være viktig for det bildet en har av stedet. Ut fra svarene tolker vi det slik at det er omtrent likt fordelt hvorvidt en synes det sosiale miljøet er mangfoldig eller ikke, og om det er lett å bli kjent med folk i byen.

Ett forhold peker seg noe negativt ut. Det er få som har en oppfatning om at byen har et boligmarked som er bra mht. muligheter og et akseptabelt prisnivå. Mange mener eller tror det er dyrt å bosette seg i byen, og fire av fem vet ikke at de kan få en boligtomt på dagen. Disse sidene ved boligmarkedet dreier seg dels om faktiske forhold, dels om subjektive oppfatninger. Men det gir et inntrykk av at boligmarkedets omdømme ikke er så godt, noe byens myndigheter bør merke seg. Dette er et sentralt punkt når det gjelder imagebygging og stedsprofilering, blant annet fordi det er vesentlig for folk som vurderer å flytte til byen. For øvrig er det et flertall som ville foretrekke sentrumsnære boliger, dersom de skulle flytte til byen.

Samlet sett synes det som innpendlerne er relativt godt kjent med flere av de kvalitetene og særtrekkene ved Kongsberg som de ble presentert for. Likevel er det mange av byens kvaliteter som er lite eller dårlig kjent og som kommunen bør informere nærmere om i sine bestrebelser på å øke flyttevilligheten. I tillegg til informasjon om boligmarkedet, vil beliggenhet og avstander være vesentlig når folk vurderer potensielle bosteder. Omtrent alle kjenner til at det går tog og buss til/fra Kongsberg hver time, selv om få av dem benytter seg av det. Kongsbergs beliggenhet gjør den til en typisk innlandsby. Nærheten til fjellet anses som en vesentlig kvalitet og halvparten av de spurte kjenner til at det er lett å få kjøpt hytte på fjellet. Noen av dem som velger å ikke flytte til byen begrunner dette med at de vil bo nærmere sjøen. At mange i Kongsberg faktisk har båt ved sjøen i Vestfold og Telemark, er relativt godt kjent. Av utenforstående oppleves det kanskje som litt langt til fritidsbåt ved kysten, men gode veiforbindelser ”reduserer” tydeligvis denne avstanden siden det er såpass vanlig blant Kongsbergfolk.

Når det gjelder arbeids- og utdanningsforhold, er det mange som vet at høyskolen tilbyr deltidsstudier i samarbeid med næringslivet og at byen har Norges største næringspark. Det er også et flertall som vet at høyskolen i byen har landets eneste optometri-utdanning. Det er velkjent at utdanningsnivået i byen er høyt, men ikke alle vet at Kongsberg også scorer særlig høyt på levekårsindekser. At halvparten av den unge voksenbefolkningen er innflyttere er det heller ikke alle som vet.

Når det gjelder oppvekstmiljøkvaliteter kjenner mange til at det er internasjonal skole og barnehage i byen, men få vet at der også er Montessorribarnehage- og skole. At det er full barnehagedekning i kommunen er det faktisk bare en av fem som vet. Som et eksempel på et blomstrende idrettsmiljø ble det tatt med det at byen har landets største barne/ungdomsgruppe i fotball. Det er det få som kjenner til. Men byens og omegnens skimuligheter er velkjente, og mange vet at det 10. største skisenteret i landet ligger her. Men færre vet at golfbanen i byen er kåret til en av landets beste. Muligheter på kultur- og fritidssektoren er viktige attraktivitetsfaktorer og vil ha betydning for de stedsbildene som dannes. Kongsbergs rennomè som jazzby er utvilsomt, og to av tre kjenner dessuten til den spesielle Gloggerfestivalen som arrangeres i Kongsberg kirke. Men at byen har eget musikkhus er mindre kjent.

1 Innledning

1.1 Oppdraget og problemstillingene

I kjølvannet av prosjektet "Byenes attraktivitet" om bykommunene i Buskerud og Østfold, har NIBR på oppdrag fra Kongsberg kommune gjennomført en undersøkelse for å fremskaffe kunnskap om hvor bo-attraktiv byen er blant innpendlere. Bakgrunnen er at kommunen er svært attraktiv som jobbe-sted på grunn av sin næringsstruktur med mange kunnskapsintensive bedrifter. Næringslivet skiller seg ut nasjonalt ved å være et tyngdepunkt for high-tech og elektronisk industri (Gundersen 2005), noe som også bidrar vesentlig til at byen har andre særlige positive kjennetegn og et relativt godt omdømme. Prosjektet "Byenes attraktivitet" (Vestby (red.) 2005) viste blant annet at folk bosatt i Oslo og Akershus har tydeligere bilder av Kongsberg enn av mange andre mindre byer, men likevel er det mange som ikke har noe kjennskap til byens kvaliteter. Sammenlignet med de andre byene i Buskerud og Østfold scorer Kongsberg relativt høyt på oppfatninger om et rikt kulturliv, fine naturomgivelser og pent bysentrum. Byen har også høy score på trygghet når vi sammenlikner med de andre byene. Men om byen har et variert uteliv er derimot de spurte mer i tvil om. Dette er tross alt er en liten by og med relativt få som bor i bykjernen (Skogheim 2005).

Det spesielle næringslivet i Kongsberg er antakelig også hovedforklaringen til at flyttemønsteret ligner det vi finner i byer nærmere hovedstaden, dvs. at det er stor innflytting. Videreflyttingen er imidlertid lavere enn i storbynære kommuner; det er på normalt nivå (landssnittet) for menn og lavere blant kvinner. De får altså mange innflyttere og klarer også å holde på mange av dem. Når det gjelder utflytting av de som har vokst opp i Kongsberg (bodde der som 15-åringer), så er den ikke spesielt stor; 46 prosent for kvinner er nokså lavt, mens 43 prosent for menn er på normalen (Sørli 2005, Sørli 2006). Blant de unge voksne består halvparten av lokalbefolkning og halvparten av innflyttere. For å øke attraktiviteten for bosetting bør kommunen tenke strategisk i forhold til flere ulike målgrupper. En målgruppe er innflytterne, som en ønsker skal bli bofaste og i mindre grad videreflyttere. En annen målgruppe er dagens innpendlere, som en ønsker skal flytte til byen. Dette prosjektet er rettet mot innpendlerne.

Det overordnede spørsmål er om det er egenskaper ved byen/kommunen Kongsberg som bidrar til avgjørelser om bosetting og flytting blant innpendlere. Dette er en gruppe som, i vertfall foreløpig, har foretatt et aktivt valg mht. *ikke* å bo i kommunen. De kan derfor antas å ha bevisste refleksjoner om hhv. positive og negative forhold som har betydning for bostedsvalg. Fravær av ønskede faktorer og positive forhold ved byen gis også oppmerksomhet. Det har vært viktig å fange opp konkrete forhold som kommunen kan gjøre noe med eller påvirke.

1.2 Samarbeid med kommunen og industrien, samt valg av metode

Kommunen har etablert samarbeid med industrien i byen i bestrebelsene med å forbedre sider ved byen som bosted og bedriftene som arbeidssted. Representanter for en del av næringslivet var med i forarbeidet og samarbeidet vi hadde med utforming av spørreskjemaet og drøfting av metoder. Det var ønskelig å gjennomføre en elektronisk survey, og bedriftene skaffet tilgang til e-postadresser til sine ansatte som er innpendlere. Disse fikk tilsendt en kort orientering og anledning til å reservere seg i forkant. De aktuelle bedriftene, som også er arbeidsgivere for de som inngår i denne undersøkelsen, er:

- Kongsberg-gruppen
- Volvo Aero Norge
- Kongsberg Automotive-group
- FMC Technologies
- Kongsberg Devotek
- Kongsberg kommune

I undersøkelsen blant innpendlere har vi blant annet kartlagt deres oppfatninger om ulike særtrekk og kjennetegn ved Kongsberg; hva slags stedsbilder de har av byen. Vi har også kartlagt flyttevillighet og deres ”bybegrunnelser” for ikke bo i Kongsberg, dvs. hvorvidt det er egenskaper ved byen som avholder dem fra å flytte dit og hva dette konkret dreier seg om. En bi-effekt av slike undersøkelser vil kunne være at de som deltar kan bli mer bevisst sine vurderinger om Kongsberg som bosted og hvilke kvaliteter, eller mangler, byen har. Derfor utformet vi, i samarbeid med kommunen, også et spørsmål som i kraft av sin spørsmålsstilling kan fungere som en informasjonsspredning (”visste du at...”). Dette spørsmålet ble for øvrig plassert sist i det elektroniske spørreskjemaet, slik at det ikke skulle påvirke svargivningen på hovedspørsmålene (se vedlegg).

Det elektroniske spørreskjemaet var helt web-basert, ved at hver enkelt person fikk en epost med link til skjemaet. 933 personer i de nevnte bedriftene fikk en slik epost, og i løpet av tre uker og to purringer/påminninger fikk vi inn 476 fullgode svar. Vi fikk 52 eposter i retur pga systemfeil (epost-tjeneren fant ikke mottakeren) eller med beskjed om at personen var ”out of office”. Noen av disse kan ha svart etter en av de to purrerundene. Vi oppnådde derfor en svarprosent på mellom 51 og 55 prosent, noe som uansett må kunne karakteriseres som tilfredsstillende i denne typen undersøkelser.

2 Hvem er innpendlerne og hvor kommer de fra?

2.1 Kjønn, alder og familiesituasjon

Figur 2.1 *Innpenderne etter kjønn, sivilstand familiesituasjon og alder. N= 476 innpendlere*

Kjennetegn ved 476 informantene:

- 84% menn og 16% kvinner
- 83% gifte/samboende og 17% single
- 58% har barn hjemme, 42% har ikke
- Aldersfordeling:
 - 20-30 år: 11%
 - 30-40 år: 36%
 - 40-50 år: 31%
 - 50-60 år: 19%

De aller fleste som har svart på denne undersøkelsen er menn som er gifte eller samboende. Litt over halvparten har barn under 18 år boende hjemme. To tredeler er i alderen 30-50 år, med en hovedvekt på 30-40 år.

2.2 Utdanningsnivået

Kongsberg er generelt en by med et særlig høyt utdanningsnivå blant sine innbyggere. Dette skyldes det spesielle næringslivet med svært mange arbeidsplasser innen høyteknologi og annen avansert industri. I prosjektet ”Byenes attraktivitet”, som NIBR gjennomført for Buskerud og Østfold fylkeskommuner, lå Kongsberg i en særklasse blant

alle bykommunene i disse fylkene. I den totale populasjonen i fem årskull midt i trettiåra, er det 43 prosent av mennene og 40 prosent av kvinnene som har høyere utdanning, de fleste av dem med såkalt kort høyere utdanning. Målt i landsmålestokk viser indekstallene at Kongsbergs innbyggere i disse alderkategoriene ligger over snittet, spesielt gjelder dette menn med lang høy utdanning.

Innpendlerne til Kongsberg-industrien og kommunen (de som har deltatt i denne undersøkelsen) har i særlig grad høy utdanning. 46 prosent av dem har lang høyere utdanning dvs. 3 år og mer på høyskole- eller universitetsnivå. Gruppen spenner over hele aldersregisteret fra 20-60 år. Sammenlignet med de som bor i Kongsberg og som er midt i 30-åra, er innslaget av høyeste utdanning betydelig større. (46 prosent mot hhv. 14 prosent for menn og 7 prosent for kvinner som bor i byen). 37 prosent av innpendlerne har inntil 3 års høyere utdanning etter videregående skole.

2.3 Oppvekststed

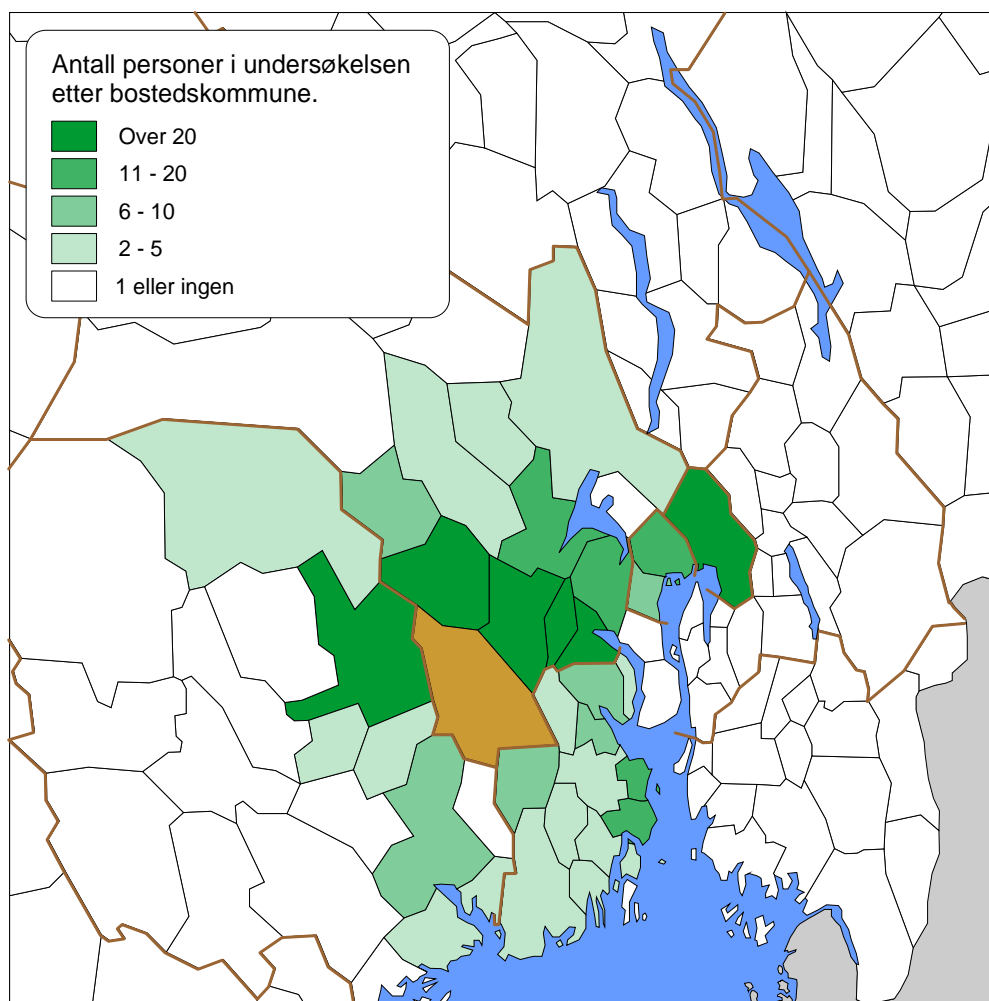
Innpendlernes oppvekststed er jevnt fordelt hva angår *type* sted dvs. at de i forhold til det å vurdere Kongsberg som mulig bosted har en svært variert bakgrunn. 36 prosent er vokst opp på landet eller på et lite tettsted, mens 16 prosent kommer fra et stort tettsted og 16 prosent fra en liten by. To tredeler er altså vokst opp på et sted som er mindre eller like stort som Kongsberg. Den øvrige tredelen bodde som barn og unge i mellomstor by (13 prosent) eller i storby/forstad til storby (20 prosent).

Ganske mange av de som nå pendler inn til byen har tidligere bodd i Kongsberg (36 prosent). Om lag 17 prosent har bodd der 1-5 år, mens noen av dem har bodd der lenge, dvs. mer enn 10 år (10 prosent).

2.4 Bosted og arbeidsreiser

Et sentralt spørsmål er hvor innpendlerne bor i dag og hvor lang arbeidsreise de har. Undersøkelsen viser at innpendlerne kommer fra svært mange forskjellige kommuner, selv om de nærmeste naturlig nok er størst representert. Kartet under viser hovedtendensen.

Figur 2.2 *Innpendlere etter bostedskommune.*

De konkrete tallene viser at de fleste innpendlerne i denne undersøkelsen (totalt 476) kommer fra Øvre Eiker (75), Drammen (72) og Notodden (51). Deretter følger Flesberg (31), Nedre Eiker (30) og Oslo (30). Mellom 10 og 15 personer kommer fra hver av disse kommunene: Asker, Bærum, Lier, Modum, Horten og Tønsberg. De øvrige er spredd på i alt 32 andre kommuner.

De aller fleste bruker bil til sin arbeidsplass i Kongsberg (97 prosent), dvs. at det gode kollektivtilbudet med tog/ekspresbuss hver time har mindre betydning for disse personene. To tredeler av dem har mellom en halv og en times arbeidsreise en vei. Over halvparten har en halvtimes arbeidsreise eller mindre.

Figur 2.3 *Arbeidsreiser til Kongsberg: transportmiddel og tidsbruk. N=476 innpendlere*

Arbeidsreiser

- 97 % bruker bil til og fra jobben
- Reisetid èn vei:
 - 20% under en halv time
 - 35% om lag en halv time
 - 31% om lag en time
 - 12% mer enn en time

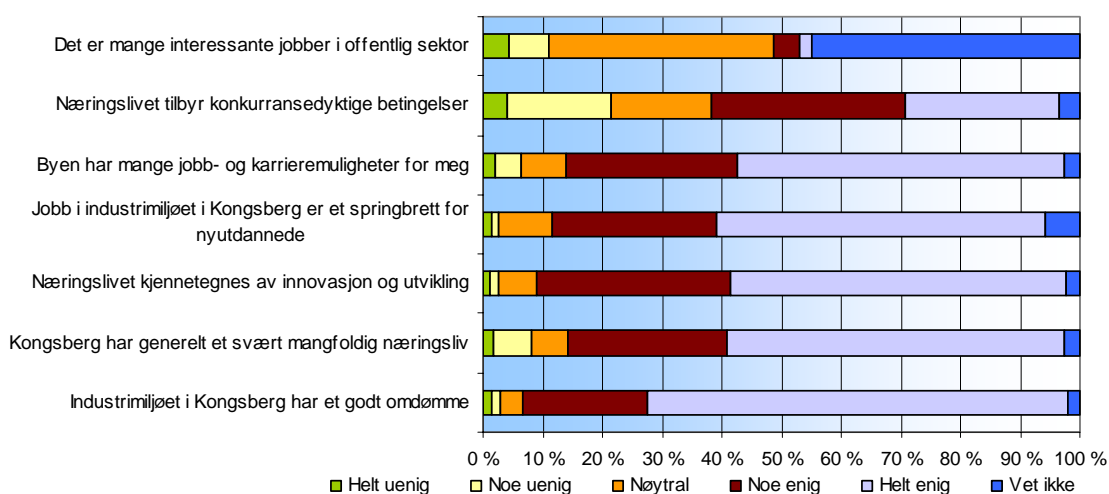
3 Oppfatninger om næringsliv og arbeidsmarked i Kongsberg

3.1 Kvaliteter og et godt omdømme

Det er stor grad av enighet om kvalitetene ved Kongsbergs næringsmiljø blant innpendlerne. Hele 90 prosent av de spurte er enige i at næringsmiljøet i byen har et godt omdømme. Omtrent like mange mener dette blant annet grunner i at næringslivet kjennetegnes av innovasjon og utvikling og at byen generelt har et svært mangfoldig næringsliv. Det er stor enighet om at Kongsberg har mange jobb- og karrieremuligheter å tilby dem, og at en jobb i næringsmiljøet/Kongsbergindustrien her er et springbrett for nyutdannede.

At næringslivet tilbyr konkurransedyktige betingelser er en påstand som får noe mindre oppslutning; en av fem er uenige i dette. Men mellom 50 og 60 prosent er enige. Det viser seg dessuten at det er liten kunnskap om jobbmuligheter i offentlig sektor. Hele 45 prosent svarer vet-ikke til påstanden om at det er mange interessante jobber i offentlig sektor. At svært få sier seg enig i påstanden grunner antakelig i at deres utdannings- og erfaringsbakgrunn i stor grad er knyttet til det private næringsliv. Men det ligger en informasjonsutfordring her, særlig med tanke på det at mange henviser til dårlige jobbmuligheter for partner som en grunn til å la være å flytte til byen. Noen nevner spesifikt jobber utenfor det tekniske feltet.

Figur 3.1 *Oppfatninger om næringsliv og arbeidsmarked i Kongsberg. N=476 innpendlere*

Respondentene krysset av for grad av enighet med påstandene på en skal fra 1 til 5 der 5 var høyest grad av enighet (her: helt enig) og 1 var minst (her: helt uenig). I tillegg kunne de velge "vet ikke". Denne inndelingen gir oppdragsgiverne en mulighet til å studere differensieringen i svargivingen. I vurderingen kan de selv velge om de for eksempel vil se "helt enig" (5) og "noe enig" (4) under ett, samtidig som de ser hvordan den interne fordelingen mellom disse kategoriene er. Det er og grunn til å rette oppmerksomheten mot det vi her betegner som "nøytral"; dette er 3 på skalaen fra 1 til 5. Å velge 3 betyr å plassere sitt svar midt i mellom enig og uenig, derav betegnelsen.

Kongsberg har landets største næringspark

4 Et attraktivt arbeidssted. Et attraktivt bosted?

4.1 Innledning: stedsbruk og stedsbilder

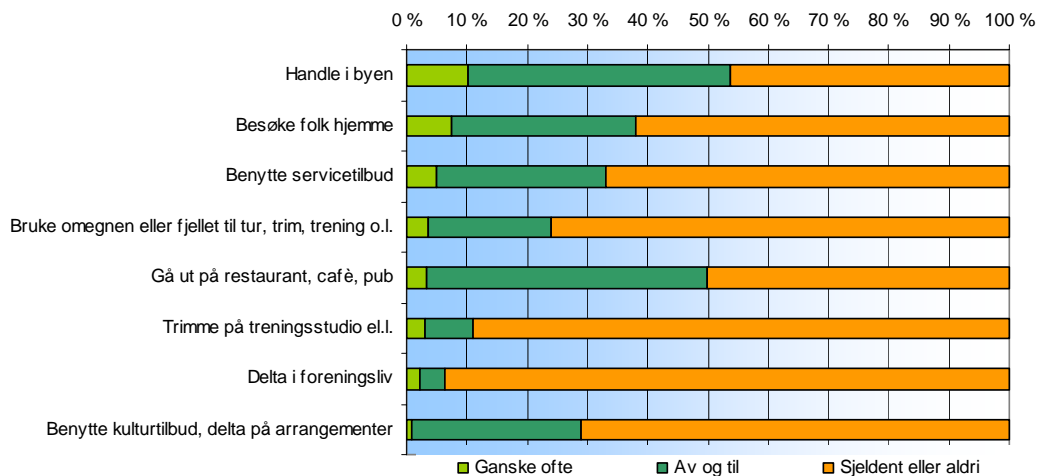
Tradisjonelt brukes begrepet stedsidentitet om steders fysiske karakter og om naturlandskap som samlet gir stedet en egenart eller et særpreg. Men stedsidentitet formes også av hva slags virksomheter som foregår der, hvordan stedet brukes, av lokalkulturelle uttrykksformer og av folkene som bor og virker der.

Folks oppfatninger av et sted eller en by baseres selvsagt på hvor godt de kjenner den, om det er ”innenfra” eller ”utenfra”, om de jevnlig bruker byen i andre sammenhenger enn å tilbringe tiden på sin arbeidsplass, og om de omgås folk som har en tilhørighet der. Det vil være en nær sammenheng mellom stedsbruk og stedsbilder. Gruppen innpendlere, som denne undersøkelsen omfatter, består også av folk som tidligere har bodd i Kongsberg og slik har et større lager av erfaringsbaserte stedsopplevelser knyttet til byen. Oppfatninger om et sted kan ses som stedsbilder, og det vil alltid eksistere mange og ulike stedsbilder om ett og samme sted. Selv om oppfatninger og opplevelser av steder langt på vei er subjektive, vil det og eksistere mer kollektive stedsbilder. Stedsbilder er dessuten sosiale og kulturelle konstruksjoner som er under kontinuerlig omdanning (Vestby og Røe 2004, Brattbak, Ekne Ruud, Røe og Vestby 2006).

4.2 Stedsbruk

Innpendlerne er daglig eller svært ofte på sin arbeidsplass i Kongsberg. Men bruker de byen til andre gjøremål og til fritidsformål? Har de sosiale nettverk der og omgås folk etter arbeidstiden? Bruker de byens handelsmuligheter? Er Kongsbergs kulturtilbud noe disse gruppene benytter seg av?

I hvilken grad innpendlerne er i byen utover jobbsammenheng vil både påvirke deres kjennskap til byens kvaliteter (og mangler) og deres bilder av byen. Derfor inngikk et slikt spørsmål i denne undersøkelsen. Figuren nedenfor gir et bilde av svarfordelingen.

Figur 4.1 *Pleier du å gjøre noe annet i Kongsberg utover jobben? N=476 innpendlere*

Det innpendlerne i størst grad bruker byen til utenom jobben er å *handle* og *gå på restaurant eller kafè*. Om lag halvparten, eller en av to, gjør dette av og til. En av ti sier at de ganske ofte handler i byen.

At nesten 40 prosent oppgir at de av og til *besøker folk hjemme*, tyder på at ganske mange har sosiale kontakter eller venner i byen. Dette tilsier at det tilflyter dem informasjon om det å bo i byen via folk de kjenner og omgås, ikke bare på jobben. Samtidig gir dette et bilde av at innpendlerne ikke er en gruppe som er isolert fra de fastboende.

Det er ikke bare handelstilbud som benyttes; hver tredje innpendler benytter seg også av og til av ulike former for *servicetilbud* i Kongsberg. Nesten like mange benytter like ofte *kulturtilbud* eller deltar på *arrangementer* i byen. At byen har et rikt kulturliv er det bare 15 prosent som er helt enige i, men samtidig er det som 30 prosent sier seg noe enig. Til å være en relativt liten by vil vi tro at dette ikke er en dårlig karakteristikk av byens kulturliv. På den annen side kan det ses som et forbedringspotensial i det faktum at 70 prosent sjelden eller aldri benytter kulturtilbud eller deltar på arrangementer og lignende i byen. Spørsmålet er om informasjon om disse tilbudene og mulighetene tilflyter de som jobber i byen og ikke bare de som er bofaste?

Foreningslivet er tydeligvis ikke en arena for innpendlere; det er antakelig mer naturlig å benytte seg av enkeltarrangementer og kulturtilbud. *Turer, trim og trening* i byens omegn eller på fjellet scorer derimot høyere; nesten en av fire driver av og til med dette. Mer sjelden er det at de aktivt benytter byens treningsstudioer og lignende.

Samlet sett må det være relativt positivt, sett fra kommunens og handelens/næringslivets side, at innpendlerne er så aktive brukere av mange av byens tilbud. Men både kommunen og næringer som retter seg mot kunder og forbrukere kan sannsynligvis gjennom økt og målrettet informasjon påvirke at innpendlere i ytterligere grad bruker byen aktivt utenom jobb.

Er det store forskjeller på hva en bruker byen til avhengig av hvor en bor?

Det er spesielt folk som bor i Øvre Eiker og Flesberg, dvs. nabokommunene, samt en god del fra Drammensregionen, som bruker byen til ulike formål utenom jobbsammenheng. Det er også en del som bor lenger unna som aktivt bruker byen. Å handle eller gå ut på restaurant eller kafè er det vanligste. Halvparten av innpendlerne fra Notodden bruker også byen til slike formål, mens de langt sjeldnere benytter servicetilbudene der. Selv om

bosatte i Drammensregionen relativt sett utgjør en ganske stor andel av dem som handler eller går ut i Kongsberg, er det et flertall blant dem som sjelden eller aldri gjør det. En av fire fra Drammensregionen benytter servicetilbudene i byen. Like mange, og vel så det, benytter av og til kulturtilbudene eller deltar på ulike arrangementer. Den samme andelen finner vi blant innpendlerne fra Notodden. Dette betyr jo samtidig at nesten tre av fire av innpendlerne fra Notodden eller Drammensregionen sjelden eller aldri finner veien til kulturlivet i Kongsberg, eller deltar på ulike type arrangementer.

Når nesten 40 prosent av alle innpendlere av og til besøker folk som er bosatt i Kongsberg, så er det også her noen forskjeller avhengig av hvor de selv bor. Det er klart vanligst blant dem som bor i nabokommunene Øvre Eiker og Flesberg, og i samlekategorien ”resten av landet”¹ å besøke folk i Kongsberg. Både blant ”naboene” og blant de som bor lengst unna er det over halvparten som oppgir at de pleier å besøke folk hjemme i Kongsberg. Noen av de som bor i ”resten av landet” har sannsynligvis hybel i Kongsberg og kan defineres som ukependlere (undersøkelsen fanget ikke opp dette). Blant de som bor i Notodden eller i Drammensregionen finner vi en klart lavere andel som har omgang med folk i Kongsberg.

En kan tenke seg at det er en viss sammenheng mellom bruken av stedet og tilbøyeligheten til å kunne tenke seg å bo der. *Er de flyttevillige oftere i byen utenom arbeidstiden og benytter ulike tilbud og muligheter?* For alle formål eller aktiviteter vi har spurt om viser dette mønsteret seg å holde stikk. Det er om lag 10-20 prosent større andel blant de flyttevillige som ganske ofte eller av og til bruker byen. Størst forskjell finner vi når det gjelder det å gå ut på restaurant eller café, mens det er minst forskjell på det å benytte ulike kulturtilbud eller delta på arrangementer. Selv om det er en gjennomgående forskjell, og slik en klar tendens, så kan ikke forskjellene sies å være betydelige.

¹ ”Resten av landet” refererer til innpendlere til Kongsberg fra en rekke steder, utenom indre Oslofjord (Oslo, Asker, Bærum), Drammensregionen, Telemark og Vestfold. (Disse er egne kategorier). Nesten halvparten i ”resten av landet”-kategorien oppgir Kongsberg som bosted, noe som må bety at de er ukependlere og har hybel i Kongsberg.

4.3 Stedsbilder: oppfatninger om Kongsberg blant innpendlerne

Vi presenterte innpendlerne for en del påstander knyttet til kvaliteter ved Kongsberg, for å finne ut av deres bilder av stedet.

Mange er enige i at:

- Det er vesentlig at det er sykehus i byen
- Byen er attraktiv pga. nærheten til fjellet
- Byen har et interessant høyskolemiljø
- Det virker som et trygt og godt sted
- Kongsberg er en passe stor by

Det vil alltid være ulike type kvaliteter – eller mangler og negative forhold – som bygger opp om bildet av byen. Alt fra beliggenhet til størrelse og service- og utdanningstilbud teller. Lista ovenfor, som viser de påstandene som får størst oppslutning, er et uttrykk for dette. Mer enn halvparten av de spurte er enige i disse påstandene.

Det er helt klart at det oppfattes som en kvalitet ved byen at den har *sykehus*; nesten 70 prosent er enig i at dette er vesentlig (hvorav 50 prosent angir ”helt enig”). Det nylige fattede vedtaket om fremtiden for Kongsberg sykehus er derfor viktig også for det bilde av byen som utenforstående har.

En annen institusjon som er med på å heve kvaliteten ved byen, er Høyskolen i Buskerud. Nesten to tredeler er enige i at Kongsberg har et *interessant høyskolemiljø*. Svært få er uenige i dette, men det er noen som ikke kjenner til dette og svarer ”vet ikke” (12 prosent).

At Kongsberg er en ”*passe stor by*” er det mange som er enig i (55 prosent, hvorav 40 prosent er ”helt enig”). Det betyr at det ikke nødvendigvis er ønsket om å bo i en større by som avholder enkelte fra å bosette seg der. Når de ”ikke flyttevillige” blir bedt om å ta stilling til ulike type begrunnelser for dette, er det hele 75 prosent som angir ”ikke viktig” på det at ”Byen i seg selv er for liten/jeg liker å bo i en større by”.

Byens størrelse har antakelig også innvirkning på forestillingen om at Kongsberg er et *trygt og godt sted*. Hele 70 prosent deler dette bildet av byen, hvorav et flertall på nesten 40 prosent er "helt enige".

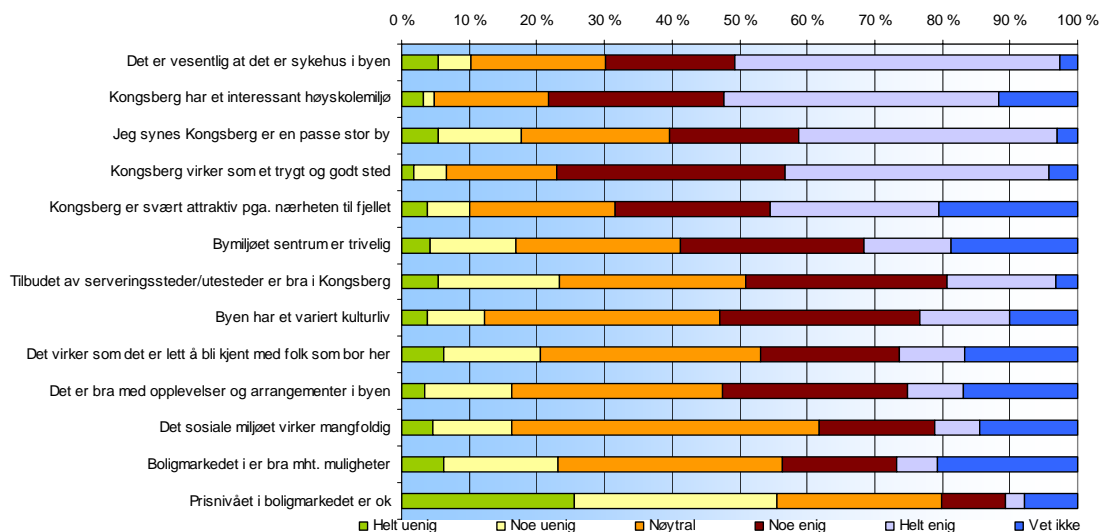
Beliggenheten med nærheten til store fjellområder er med på å gjøre Kongsberg til et attraktivt bosted. Nesten 50 prosent mener dette (halvparten av disse er "helt enig", og andre halvpart "noe enig"). Men samtidig er det en av fem som ikke har noen formening om dette og svarer "vet ikke". Om dette er fordi de ikke kjenner fjellområdene i nærheten av byen, eller fordi de ikke vet om dette har noen betydning for byens attraktivitet, er vanskelig å si. At noen i sine begrunnelser for ikke å ville flytte til Kongsberg anfører at byen "ligger for langt fra havet", er en annen sak. En annen sier at jeg "må bo ved sjøen", mens en tredje "vil ha fjordutsikt". Andre uttalelser i samme retning er: "Jeg liker å se vannet. Det er for mye skog her", eller "Kongsberg ligger for langt fra havet (og da tenker jeg ikke på Drammensfjorden)".

Påstanden om at Kongsberg har et *rikt kulturliv* er det også mange som er enige i: nesten 45 prosent av de spurte (hvorav 15 prosent helt enige og 30 prosent noe enige, dvs. de to høyeste scorene i skalaen fra 1 til 5).

Det er noen færre som er enige i at *tilbudet på serveringssteder og utesteder, kultur, opplevelser og arrangementer* er bra, eller at bymiljøet i sentrum er bra. Men det er likevel ganske mange som er fornøyde med disse sidene av byen; om lag 40 prosent.

Oppfatninger av hvordan det *sosiale miljøet* i byen er, kan være viktig for det bildet en har av stedet. Om lag 30 prosent er enig i påstanden om at det virker som det er lett å bli kjent med folk her (samtidig som like mange svarer såkalt "nøytralt", dvs. 3 på en skala fra 1 til 5). Påstanden om at det sosiale miljøet i byen virker mangfoldig får positiv oppslutning av drøyt 20 prosent. Også her er det mange som har gitt et midt-på-treet-svar: over 40 prosent.

På bunnen kommer *bolig markedet* med hensyn til muligheter og pris. Mulighetene i boligmarkedet er det bare 20 prosent som synes er gode, mens like mange vet ikke noe om dette. At byen skulle ha et prisnivå i boligmarkedet som er ok, er noe et flertall faktisk er uenig i. Bare drøyt 10 prosent er enige og 55 prosent uenige. (se også neste avsnitt; spesielt om boligmarkedet).

Figur 4.2 *Oppfatninger om Kongsberg. N= 476 innpendlere*

4.4 Oppfatninger om boligmarkedet

Forestillingene om det å bo i byen Kongsberg er nært knyttet til boligmarkedet. Hva slags oppfatninger innpendlerne har av dette, er antakelig med på å påvirke grad av flyttevillighet.

Figur 4.3 *Oppfatninger om boligmarkedet i Kongsberg. N= 476 innpendlere*

Bildet av boligmarkedet i Kongsberg er altså ikke spesielt positivt blant de som pendler inn til byen.

Det viser seg at det er ganske få som mener at byens boligmarked er bra med mange *muligheter*; bare en av fem. Ser vi på variasjoner mht. hvor de bor i dag, er det størst andel blant innpendlerne fra ulike andre steder i landet som er uenige i at det er gode muligheter på boligmarkedet. Deretter følger folk fra Drammensregionen. Disse har altså et relativt negativt bilde av mulighetene. Motsatt er det høyest andel som er enige blant nabokommunene, nemlig Notodden, Øvre Eiker og Flesberg. Her er det om lag 30 prosent som har et positivt bilde av mulighetene i boligmarkedet. I de andre regionene er det bare 15-20 prosent som er enige. Det er med andre ord folk som bor i nabokommunene som ser mest positivt på boligmarkedets muligheter i Kongsberg. Dette forsterkes ved at disse (særlig Øvre Eiker og Flesberg) har mange nøytrale svar (midt-på-treet).

Ser vi på svarfordelingen etter grad av flyttevillighet, viser det seg at de som er enige i at det er et boligmarked som kjennetegnes av gode muligheter, består av 62 prosent "flyttevillige" og 38 prosent "ikke-flyttevillige". Det er altså slik at de som kunne tenke seg å flytte til Kongsberg i stor grad er de som har positive oppfatninger av mulighetene i boligmarkedet.

Samlet sett er det få som synes at *prisnivået* er "helt ok", dvs. det de finner akseptabelt for seg selv. Her er det så mange som 55 prosent som er helt eller delvis uenig (hvorav en av fire er *helt uenig* i at det er et ok prisnivå i byen).

Er det også her variasjoner etter hvor folk bor i dag? For det første er det bare blant de som bor i regionen indre Oslofjord (det vil her si Oslo, Asker og Bærum) at svarene fordeler seg jevnt mellom enige - nøytrale – uenige. I alle de andre kommunene/regionene er det en klar relativ overvekt av folk som er uenige i at det er et ok prisnivå. Deretter følger oppslutningen om nøytralt svar, mens det er færrest som er enige. Den største andelen uenighet finner vi i Notodden (69 prosent) og blant folk som kommer fra Øvre Eiker og Flesberg (51 prosent). Også i Drammensregionen finner vi lignende oppfatninger.

Spørsmålet er om slike oppfatninger av prisnivået er medbestemmende for valget om ikke å bosette seg i Kongsberg? Ser vi på *begrunnelser for ikke å flytte til denne byen*, er det noen klare forskjeller mht. vurderinger av om det blir for dyrt å bosette seg der. Det er jo naturlig å tenke seg at dette avhenger av prisnivået der en bor i dag. Dette er ikke noen viktig begrunnelse for folk som i dag bor i indre Oslofjord (Oslo, Asker, Bærum). Men bare 10 prosent svarte at dette var en viktig grunn til ikke å flytte til Kongsberg. Av de 52 i utvalget som pendler fra Notodden, er det imidlertid hele 41 personer som sier at en viktig grunn for ikke å flytte er at det blir for dyrt å bosette seg i Kongsberg. Folk fra andre deler av landet er av samme oppfatning. Også for folk fra Øvre Eiker og Flesberg har dette betydning: nesten 2/3 av dem sier dette er viktig eller noe viktig som forklaring på ikke å flytte (hvorav 44 prosent svarer viktig). For de som bor i Drammensregionen er bildet litt annerledes, ettersom det fordeler seg likt mellom de som synes det er viktig og de som ikke synes det.

Slår også oppfatninger om prisnivå ut på flyttevillighet? For det første er det en stor andel av de som ikke er flyttevillige som svarer vet-ikke, dvs. at de ikke har satt seg inn i prisnivået i byen, antakelig fordi det ikke er aktuelt. Men det virker ikke som oppfatninger om prisnivået er det som avholder dem fra å flytte. Sammenligner vi de to kategoriene, er det faktisk flere blant de flyttevillige som er uenig i at prisnivået er ok, enn det er blant de som ikke kan tenke seg å flytte.

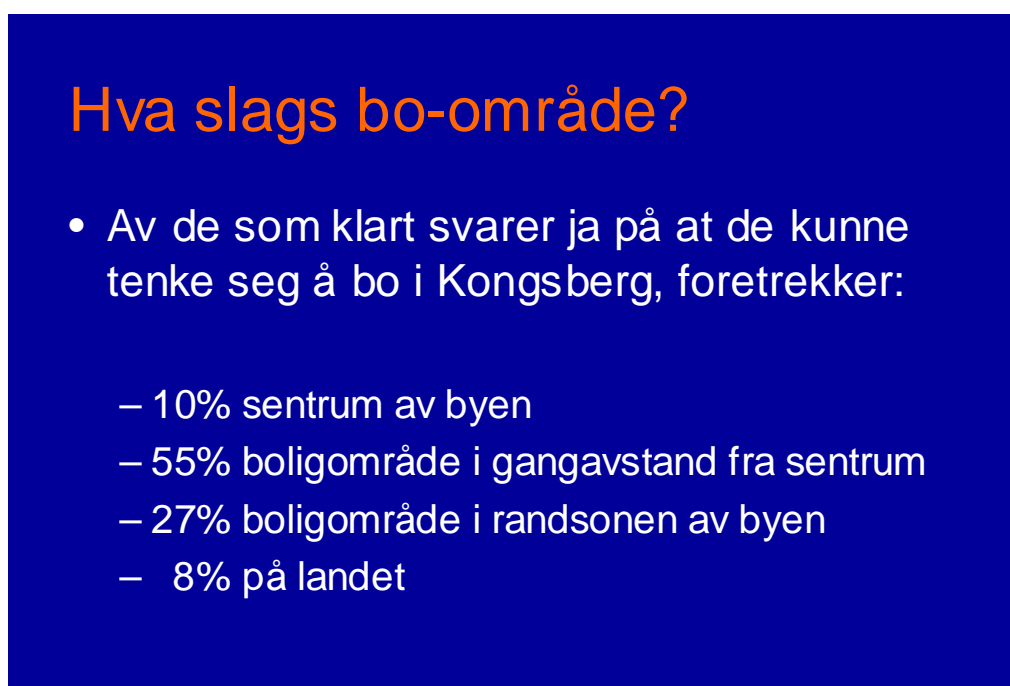
De sidene ved boligmarkedet vi har sett på her dreier seg dels om faktiske forhold, dels om subjektive oppfatninger. Hvorvidt det er mange muligheter i byens boligmarked eller

ikke og hvordan prisnivået er på ulike type boliger, er noe byens myndigheter bør se nærmere på mht. informasjonsspredning.

Også et annet spørsmål har relevans: det er drøyt 20 prosent som vet at du kan få boligtomt på dagen i Kongsberg. Det betyr samtidig at fire av fem ikke er klar over dette.

Kommunen var interessert i å høre hva slags boligpreferanser folk som kunne tenke seg å flytte til byen har. Totalt var det 46 prosent eller 221 personer av 476, som sa at de *kanskje* kunne tenke seg å flytte til Kongsberg. Dette er en svært stor andel. Spørsmålet om hva slags område de da kunne tenke seg å bo i, og hva slags boligtype, ble imidlertid kun besvart av de som entydig hadde svart ja på om de kunne tenke seg å flytte. Selv om dette prosentueringsgrunnlaget er lavt, indikerer svarene at sentrumsnære boliger betraktes som det mest attraktive.

Figur 4.4 *Preferanser for eventuell bosted i Kongsberg. N= 74 innpendlere*

Et flertall av disse ville foretrekke enebolig, mens 3-5-romsleiligheter er det som følger på en anne plass på preferanselista.

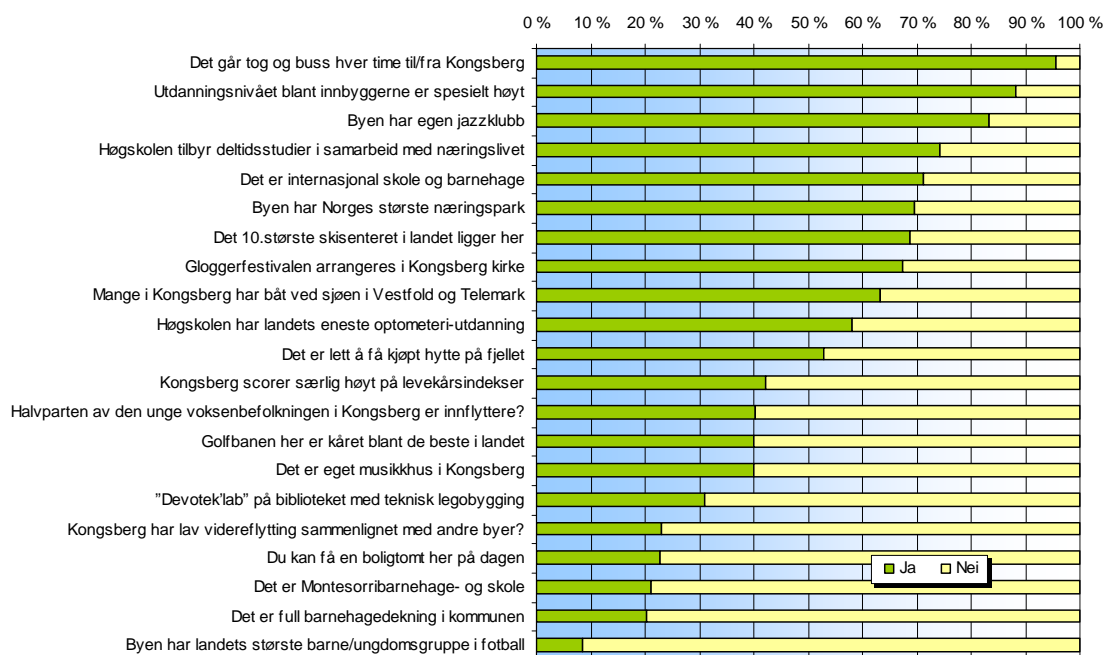
4.5 Kunnskap om kvaliteter og særtrekk ved byen

Stedsbilder formes av oppfatninger om en rekke ulike forhold; noen er fysiske eller materielle som kan ses med det blotte øye eller være faktiske og målbare forhold, noen er mindre målbare: som for eksempel sosialt miljø eller lokalkultur. Subjektive forståelser eller kunnskap om faktiske forhold spiller også en rolle. I denne undersøkelsen ønsket kommunen å få innsikt i hvorvidt en del positive særtrekk, faktiske forhold og kjennetegn var allment kjent blant innpendlere. Sammen satt vi opp en liste over diverse forhold, som respondentene skulle svare ja/nei på om de kjente til. Lista er på ingen måte utfyllende; det ble tatt med et utvalg av ulike forhold og lagt vekt på at generelle kvaliteter som finnes de fleste steder (som for eksempel et rikt foreningsliv) ikke skulle med. Spørsmålet

var for øvrig plassert bakerst i det elektroniske spørreskjemaet for at det ikke utilsiktet skulle påvirke svargivning på andre svar.

Nedenfor vises svarfordelingen. Kommunen kan bruke dette til å vurdere hva slags informasjon de eventuelt skal vektlegge og hvilke forhold som bør profileres i informasjons- og omdømmearbeid.

Figur 4.5 *Kunnskap om kvaliteter og særtrekk ved Kongsberg. N=476 innpendlere*

Samlet sett synes vi disse svarene tyder på at innpendlerne er relativt godt kjent med mange av kvalitetene ved Kongsberg. Halvparten av kvalitetene er det så mange som 50 prosent eller flere av respondentene som kjenner til. Likevel er det mange av byens kvaliteter som er lite eller dårlig kjent og som kommunen bør informere nærmere om i sine bestrebelse på å øke flyttevilligheten. Ser vi litt nærmere på svarene og typen kvaliteter, kan vi få et bilde av hva som er mest kjent.

Når et potensielt bosted vurderes er det mange forhold som tas i betraktning. *Beliggenhet, avstander og boligforhold* hører til disse. De fleste innpendlerne bor i dag i en avstand på mellom 30 og 60 minutters arbeidsreise. Omtrent alle kjenner til at det går tog og buss til/fra Kongsberg hver time, men få benytter seg av det. De aller fleste bruker bil til og fra jobb. Oppfatninger om Kongsbergs boligmarked (se avsnitt foran) er ikke spesielt positive blant innpendlerne; bare 20 prosent er enige i at mulighetene er gode, og enda færre synes prisnivået ok. I figuren over ser vi dessuten at det er få som kjenner til at du kan få boligtomt her på dagen.

Kongsbergs beliggenhet gjør den til en typisk innlandsby. Nærheten til fjellet anses som en vesentlig kvalitet, og halvparten av de spurte kjenner til at det er lett å få kjøpt hytte på fjellet. Noen av de som velger å ikke flytte til byen begrunner dette med at de vil bo nærmere sjøen. At mange i Kongsberg faktisk har båt ved sjøen i Vestfold og Telemark, er relativt godt kjent (60 prosent vet dette). Av utenforstående oppleves det kanskje som litt langt til fritidsbåt ved kysten, men gode veiforbindelser "reduserer" tydeligvis denne avstanden siden det er såpass vanlig blant Kongsbergfolk.

Når det gjelder *arbeids- og utdanningsforhold*, er det mange som vet at høyskolen tilbyr deltidsstudier i samarbeid med næringslivet og at byen har Norges største næringspark. Det er også et flertall som vet at høyskolen i byen har landets eneste optometri-utdanning.

Når det gjelder *oppvekstmiljøkvaliteter* kjenner mange til at det er internasjonal skole og barnehage i byen, men få vet at der også er Montessorribarnehage- og skole. At det er full barnehagedekning i kommunen er det faktisk bare en av fem som vet. Som et eksempel på et blomstrende idrettmiljø ble det tatt med det at byen har landets største barne/ungdomsgruppe i fotball. Det er det få som kjenner til. Det spesielle tilbudet med "Devoteklab" med teknisk legobygging på biblioteket er heller ikke viden kjent; over to tredeler har ikke hørt om dette.

Kultur- og fritidstilbud og muligheter er viktige attraktivitetsfaktorer og vil ha betydning for de stedsbildene som eksisterer. Kongsbergs renommè som jazzby er utvilsomt. Den årlige jazzfestivalen har lange tradisjoner og det er da også over 80 prosent av de spurte som vet at det er egen jazzklubb i byen. to av tre kjenner dessuten til den spesielle Gloggerfestivalen som arrangeres i Kongsberg kirke. Men at byen har eget musikkhus er mindre kjent (40 prosent). Like mange (eller få) er det som vet at golfbanen i byen er kåret til en av landets beste. Men byens og omegnens skumuligheter er velkjent; nesten 70 prosent vet at det 10. største skisenteret i landet ligger her.

Byens befolkning har gjennomsnittlig høy utdanning sammenlignet med andre steder, og dette er velkjent for de aller fleste. Det er svært få som svarer "vet ikke" om dette forholdet. Men at Kongsberg også scorer særlig høyt på levekårsindekser er mindre kjent; drøyt 40 prosent kjenner til dette. Disse to forholdene er selvsagt i vesentlig grad med på å prege denne byen. At halvparten av den unge voksenbefolkningen er innflyttere er det heller ikke alle som vet.² Ikke mange kjenner til at Kongsberg har noe lavere videreflytting sammenlignet med mange andre byer. Det er særlig evnen til å holde på kvinner som flytter inn som slår ut ved at færre enn normalt flytter videre. Byen har stor innflytting, og en normal høy videreflytting for menn.

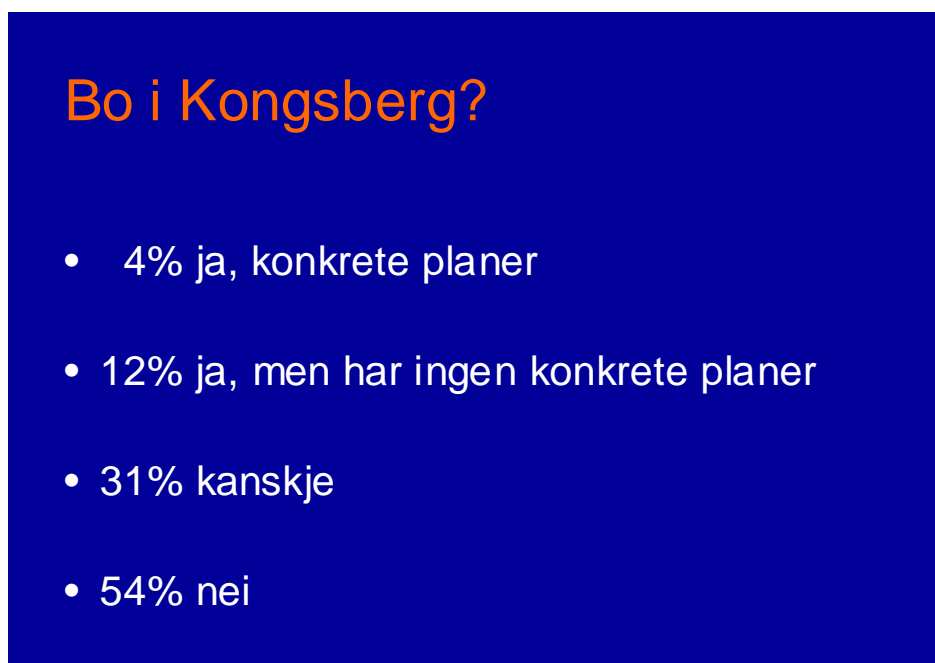
² Det er for øvrig få av de andre bykommunene i Buskerud og Østfold (som var med i prosjektet "Byenes attraktivitet") som har så stor andel tilflyttere som kommer fra andre fylker på Østlandet og fra andre landsdeler. Samtidig er prosentandelen tilflyttere som vokste opp i andre kommuner i Buskerud fylke relativt sett lavere.

5 Flyttevillighet

5.1 Bo i Kongsberg?

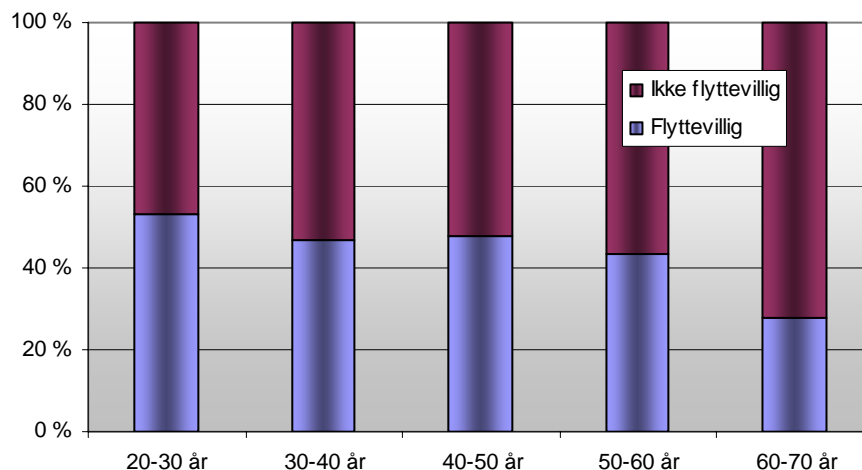
Et sentralt spørsmål i undersøkelsen er hvorvidt innpendlere kunne tenke seg å flytte til byen, og om det er spesielle grupper eller folk i spesielle livssituasjoner som vurderer dette som en mulighet eller som motsatt utelukker det. I dette kapitlet presenterer vi data som gir et bilde av dette. På spørsmålet ”Kunne du tenke deg å flytte til Kongsberg?” får vi svar som indikerer at i underkant av halvparten er potensielt flyttevillige.

Figur 5.1 *Kunne du tenke deg å flytte til Kongsberg? N=476 innpendlere*

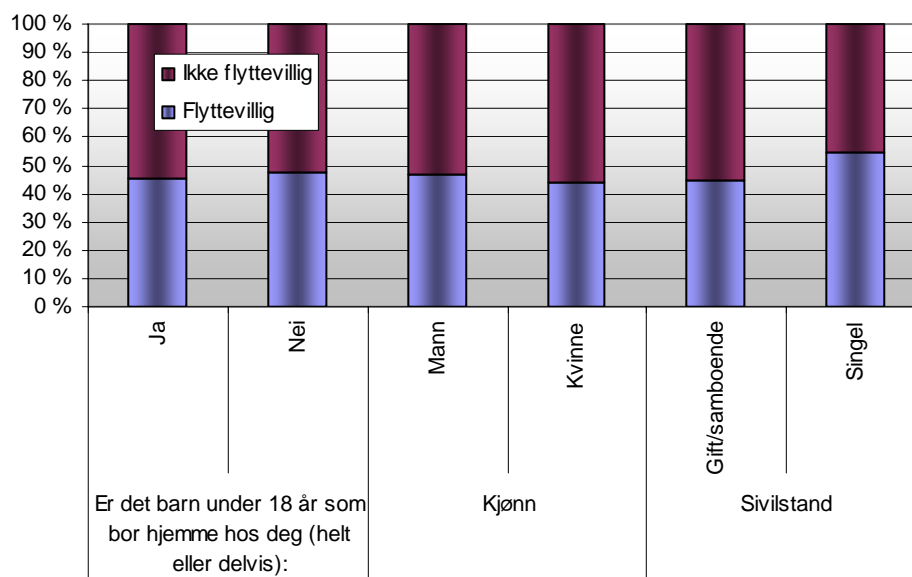
At så vidt mange som 46 prosent *kanskje* kunne tenke seg å flytte til byen, må sies å være relativt bra. Men hvem er det så som utgjør disse potensielle tilflytterene? Er det flest i en spesiell aldersgruppe? Er det forskjell etter hva slags sivilstand de har og hvilke familiesituasjon de er i, for eksempel om de har hjemmeboende barn (som er del av det miljøet de allerede bor i)? Varierer flyttevilligheten etter utdanning og at det er folk som i særlig grad har gode karrieremuligheter innen den teknologiske industrien som kan tenke seg å bosette seg i byen? Vi ønsket også å se om de som var vokst opp i en større by i mindre grad kunne tenke seg å flytte til Kongsberg. Nedenfor gir vi svar på disse spørsmålene.

Figur 5.2 *Flyttevillighet fordelt etter alder. N= 476 innpendlere*

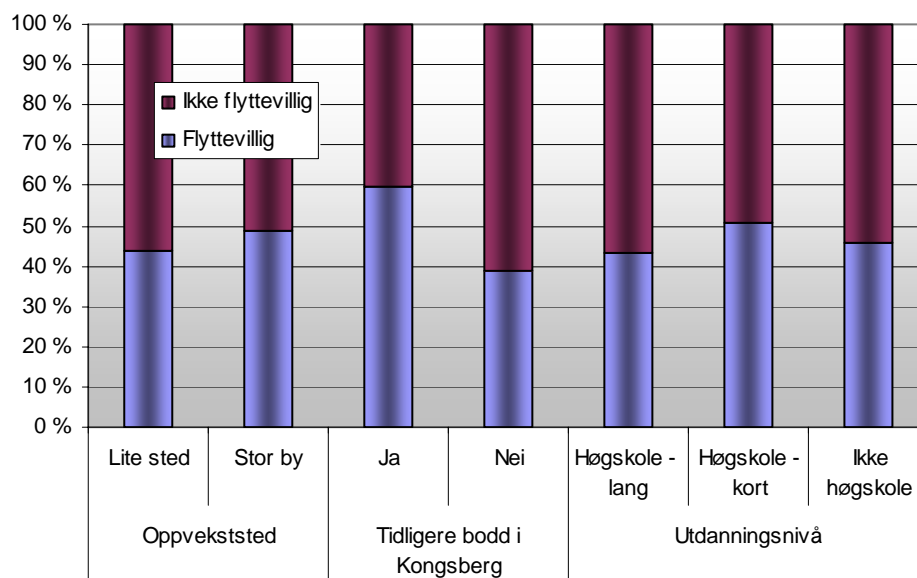
Figuren over viser at flyttevilligheten ikke varierer noe særlig med alder, men den synker naturlig nok i gruppen over 60 år. Men skulle en ikke vente en raskere reduksjon av flyttevilligheten med alderen? At over 40 prosent av de mellom 50 og 60 år oppgir at de kanskje kunne tenke seg å flytte til Kongsberg må betraktes som mye.

Figur 5.3 *Flyttevillighet etter hjemmeboende barn, kjønn og sivilstand. N= 476 innpendlere*

Det er ingen særlig forskjell på flyttevillighet blant de som har barn under 18 år boende hjemme og de som ikke har det. Selv om det er en vesentlig begrunnelse for ikke å flytte at man ikke vil rive opp barna fra det miljøet de er vant med, så slår ikke dette ut så sterkt at flyttevilligheten kvantitativt sett minsker. Heller ikke er det særlig forskjell mellom menns og kvinners vurderinger om flytting. Men vi ser at de single i litt større grad kan tenke seg å flytte.

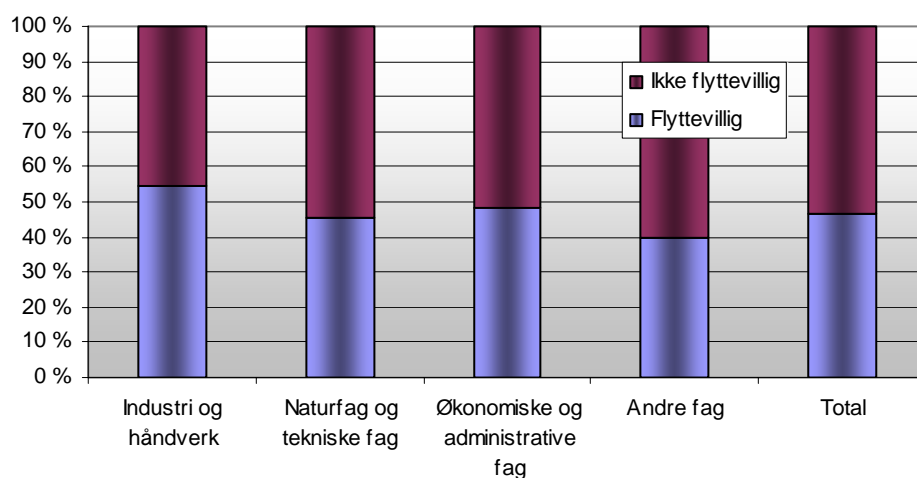
Figur 5.4 *Flyttevillighet etter oppvekststed, boerfaring fra Kongsberg og utdanningsnivå. N=476 innpendlere*

Det kunne tenkes at type oppvekststed kunne ha en viss betydning; ved at oppvekst på mindre sted eller by, som i noen grad har likhetstrekk med en by av Kongsbergs størrelse, ville føre til at tiltrekningen til denne byen var større enn blant de som vokste opp i storby. Det synes imidlertid ikke som dette har noen betydning, snarere tvert imot. Det er faktisk litt flere blant dem som vokste opp i storby enn på et mindre sted, som kunne tenke seg å flytte til Kongsberg.

Men det som klart har en innvirkning er om en har bodd i byen tidligere (det har 36 prosent av de spurte innpendlerne, men bare 10 prosent har bodd der mer enn 10 år). Mens 60 prosent av de som tidligere har bodd i byen kunne tenke seg å flytte tilbake dit, gjelder dette for 40 prosent av de som ikke har bodd der før. Dette betyr at boerfaring i byen har vært en positiv erfaring for mange, og at tilknytningen til byen øker flyttevilligheten. Dette kan se selvfølgelig ut, men er ikke nødvendigvis det. Boerfaring fra et sted kan like gjerne slå negativt ut ved at en ikke ønsker seg tilbake.

Figur 5.5 *Flyttevillighet etter type utdanning. N=476 innpendlere*

Figuren viser at det ikke er særlig forskjell på flyttevillighet for personer etter hva slags type utdanningsbakgrunn de har. Det er interessant at personer med utdanning innen naturfag og tekniske fag ikke er mer flyttevillige enn personer med andre fagbakgrunner. Dette er jo personer som i høy grad kjenner til det spesielle og attraktive teknologiske næringslivet i byen. "Andre fag" i figuren består av fag innen tjenesteyting, humanistiske fag m.m.

5.2 Begrunnelser for ikke å ville flytte til Kongsberg

Flyttemotivundersøkelser viser at begrunnelser knyttet til valg av flytting, eventuelt ikke flytte, ofte er sammensatte. En hovedinndeling går mellom *push - and - pull*: det vil si at det både kan være noe som "skyver en bort" fra det nåværende bostedet eller det er noe som mangler der, samtidig som det kan være noe som er tiltrekkende ved (det mulige) tilflyttingsstedet.

I denne undersøkelsen ble innpendlerne presentert for ulike type begrunnelser som de skulle si seg enig i.

Noen hovedkategorier dreier seg om følgende forhold:

- positive forhold ved stedet de bor på i dag
- tilknytning til stedet de bor på i dag
- negative egenskaper ved tilflyttingsstedet (her Kongsberg)
- jobb/utdanningsforhold for ektefelle/samboer

Siden spørsmålet dreier seg om begrunnelser for *ikke* å flytte til Kongsberg, er det kun negative faktorer og mangler (og ikke positive sider) som er tatt med.

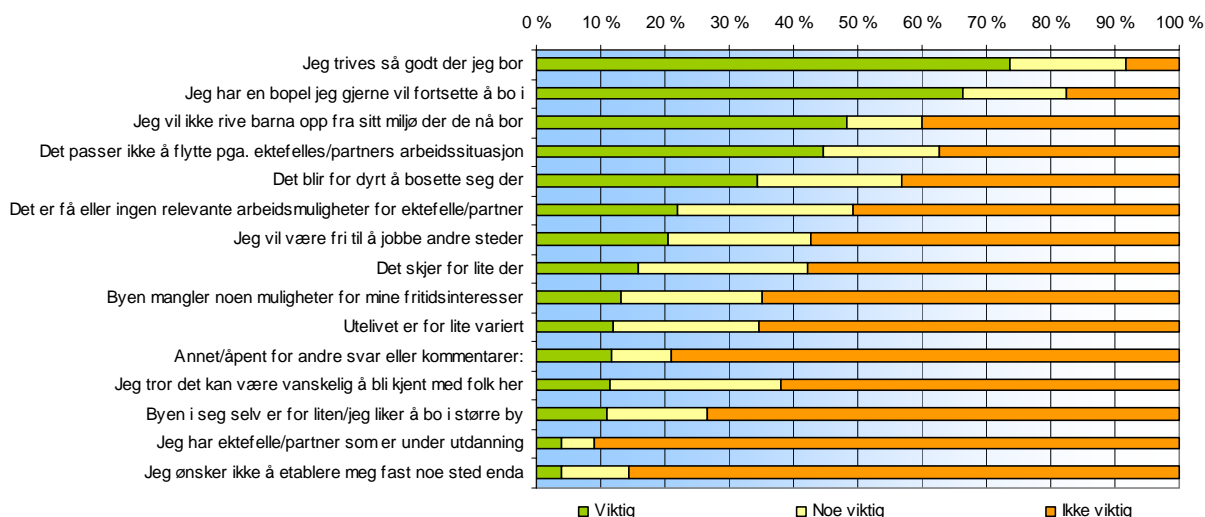
For dette formålet er det viktigst å vite om det er egenskaper ved Kongsberg – ved byen eller arbeidsmarkedet der, som har størst relevans. Dette er forhold som de lokale myndigheter og næringslivet i noen grad kan gjøre noe med. Folks tilknytning til nåværende bosted eller partners stedstilknyttede arbeidssituasjon er forklaringer, men i liten grad faktorer som det er mulig å påvirke.

Svarene forteller at hovedbegrunnelsene for ikke å ville flytte til Kongsberg ikke først og fremst dreier seg om denne byen, men om *tilknytningen til nåværende bosted*. De fire begrunnelsene som er de viktigste er alle slike: de trives så godt der de bor og har etablert seg i en bolig de gjerne vil fortsette å bo i. For de fleste (80-90 prosent) er dette viktige eller noe viktige begrunnelser, uansett om de bor i en større by eller på landet. Og det er noe viktigere for de med barn hjemme. En sier det slik: "Trives veldig godt på landsbygda. Kunne ikke tenke meg å bo i byen". En annen er blitt knyttet til storbyen: "Etter ti år i Oslo er det byen for meg: ergo Oslo eller landet!". Noen er mer bofaste enn andre: "Gift med odelsjente, bor på gård". For kommunen og næringslivet vil påvirkningsmulighetene om å flytte til byen antakelig være størst blant de yngste, siden de ikke i samme grad har tatt like endelige valg om bosted, bundet seg til eiendom eller fått et rotfestet sosialt nettverk.

"Vi er for godt etablert der vi bor. Det blir rett og slett for vanskelig å få familie med på flyttelasset". Stedstilknnytning er ofte også en sosial tilknytning: "To sett besteforeldre og et nettverk der jeg bor", eller: "Har et meget godt sosialt miljø der vi bor", og: "Familietilknytningen er der hvor jeg bor nå". *Familiære begrunnelser* koblet med sosial tilknytning til stedet er vesentlig; at barna har en tilhørighet til stedet og at det ikke er

ønskelig å rive dem opp fra miljøet er relevant begrunnelse for 70 prosent av de spurte som har barn under 18 år boende hjemme.

Figur 5.6 Hva er dine viktigste begrunnelser for ikke å flytte til Kongsberg? N=476

Mange sier at *ektefelle eller partner har en arbeidssituasjon som gjør det uaktuelt å flytte*. For 45prosent er dette viktig, og for 15prosent er det noe viktig. Det er flere blant dem med hjemmeboende barn som svarer dette. Dataene i forrige avsnitt viste for øvrig at det ikke var særlig forskjell i andel flyttvillige i ulike aldersgrupper, selv om det er litt flere flyttvillige under 30 år og litt færre over 50 år. En kan tenke seg at tilknytning til nåværende bosted naturlig nok øker med alder, og derved med antall år man har bodd på stedet og slått rot der.

Det mest påfallende er begrunnelsen om at det er *for dyrt å bosette seg i Kongsberg*. (se også avsnitt 4.4 "Oppfatninger om boligmarkedet"). Dette er den av begrunnelsene som er knyttet til egenskaper ved byen som er viktigst: for over halvparten er dette en viktig eller noe viktig grunn dvs. at den er av betydning. Som vist over er det bare folk som kommer fra "indre Oslofjord" (Oslo, Asker, Bærum) og fra Vestfold og Telemark (Notodden unntatt), som ikke synes dette er en viktig begrunnelse. Innpendlere fra alle de andre kommunene og regionene mener i stor grad at det er dyrt å bosette seg i Kongsberg. En sier det slik: "Altfor høye boligpriser i forhold til lønnsnivået", mens en annen knytter det til boligkvalitet: "Prisnivå på bolig er ikke i samsvar med hva du får for prisen. Meglerne har fått styre dette markedet helt på egenhånd". Også tilgang på forskjellig type boliger kan redusere flyttvilligheten: "Difficulties getting a small apartment".

En annen hovedgrunn knyttet til egenskaper ved Kongsberg, dreier seg om et negativt forhold som har karakter av mangel; nemlig det at det er *få eller ingen relevante arbeidsmuligheter der for ektefelle/partner*. For om lag halvparten er dette viktig eller noe viktig. Sett sammen med det faktum at det for mange er slik at det ikke passer å flytte pga. ektefelles/partners arbeidssituasjon der de nå bor, har vi her en *push-and-pull*-faktor som til dels slår negativt ut for Kongsberg: det er positive grunner (arbeid og arbeidsmuligheter) som binder folk til stedet de bor og det er mangel på arbeidsmuligheter for partner ved Kongsberg som minsker byens tiltrekningskraft. En uttrykker det slik: "Mangel på interessant arbeidsplasser for folk uten teknisk bakgrunn, og kanskje særlig kvinnearbeidsplasser er et problem. Jeg tror at utdanningsplasser for myke fag hadde gjort mye for byen. For eksempel lærer- eller sykepleierutdanning". Oppdelingen i kjønn viser

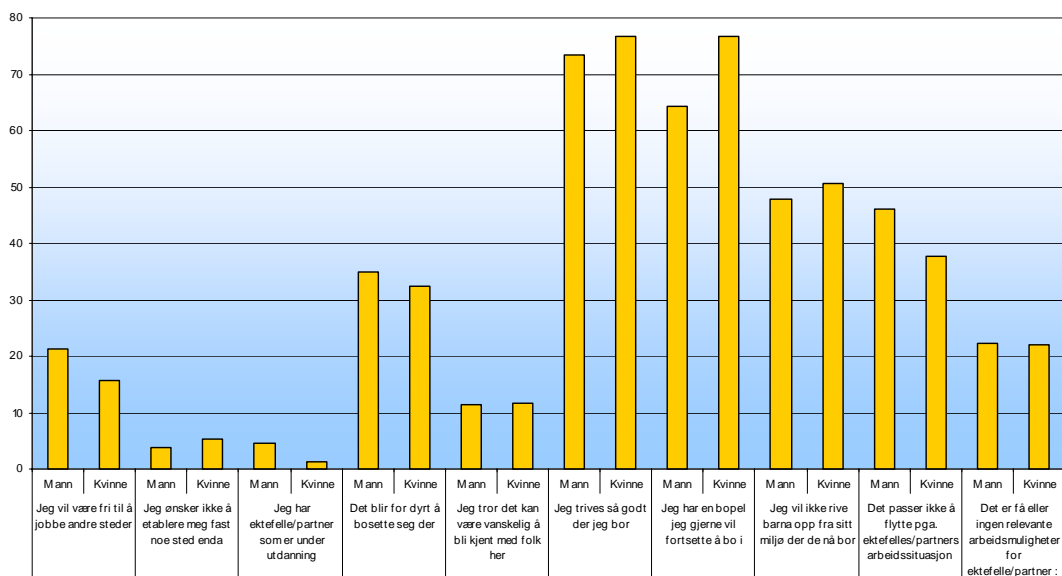
at dette like ofte er begrunnelse for kvinnelige som for mannlige respondenter, men siden det er langt færre kvinner i vårt utvalg, er det en viss usikkerhet knyttet til dette. Halvparten av de spurte svarer for øvrig ”vet ikke” mht. om det er mange interessante jobber i offentlig sektor, noe som kanskje kunne være en aktuell arbeidsplass for ektefelle/partner.

Når det gjelder respondentenes egen arbeidssituasjon er det jo slik at de allerede har jobb i Kongsberg og de fleste mener at byen har mange jobb- og karrieremuligheter for dem (se figur 3.1). Men det er en god del som begrunner manglende flyttevillighet med at *de vil være frie til å jobbe andre steder*. En uttrykker dette slik: ”Ved å bosette seg i Kongsberg blir man altfor stedbunden i forhold til senere/andre muligheter”. Kongsberg-industrien er et attraktivt arbeidsmarked, men det er også attraktivt som springbrett for videre karrierebygging andre steder, noe som betyr at de tiltrekker seg folk som kan være mer innstilt på karriereflyttinger. Fordelen bærer altså i seg en ulempe.

Byens størrelse har betydning for mangfold og muligheter, for sosialt miljø og trygghet. Som vi så i et tidligere spørsmål om oppfatninger om Kongsberg, er det mange som synes den er en passe stor by. Når det kommer til dem som ikke finner det aktuelt å flytte, sier en av fire at det spiller en viss rolle at byen i seg selv er (for) liten og at de liker å bo i en større by, men bare en av ti sier dette er viktig. Om lag en tredel sier det er viktige eller noe viktige begrunnelser at utelivet er for lite variert, at det skjer for lite i byen eller at den mangler noen muligheter for deres fritidsinteresser. Men to av tre legger altså ikke vekt på disse faktorene i sine vurderinger i spørsmålet om eventuelt å flytte til Kongsberg.

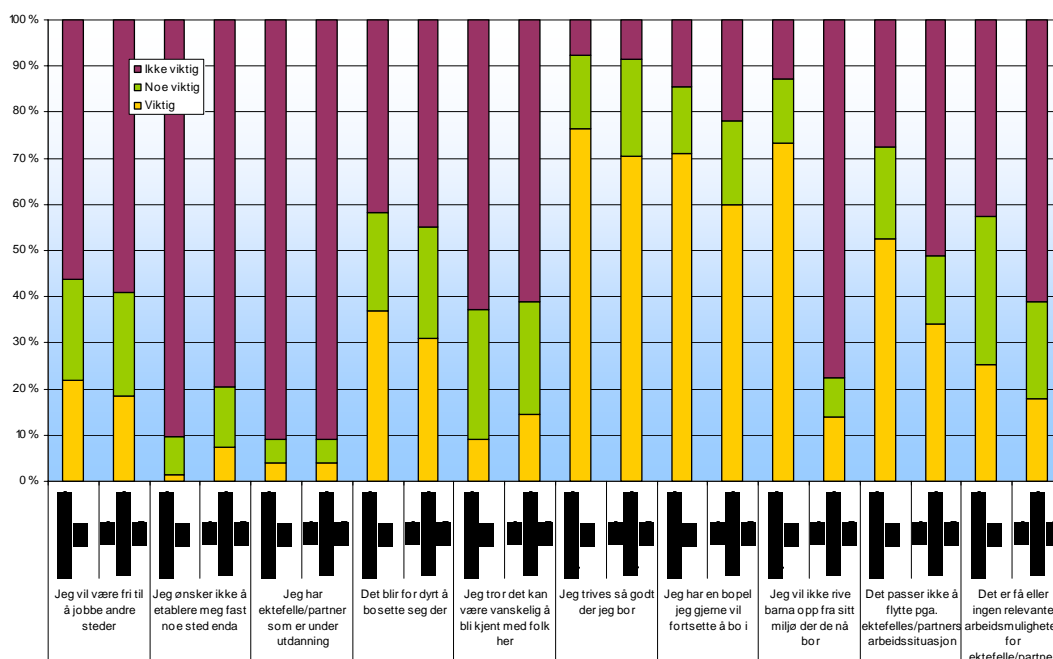
Det sosiale miljøet ved en by kan virke bra, mangfoldig, inkluderende eller ha andre positive kjennetegn. Eller det kan virke dårlig, ensidig, eller ekskluderende overfor nye som kommer inn. Det er bare en av fem innpendlere som tror at det sosiale miljøet i byen kan karakteriseres som mangfoldig. Mange vet ikke eller svarer nøytralt (dvs. midt på treet). Påstanden ”jeg tror det kan være vanskelig å bli kjent med folk” får ikke spesielt stor tilslutning som begrunnelse for ikke å flytte dit. Over 60 prosent sier dette ikke er noen viktig grunn, og det er bare 10 prosent som dette er viktig for. Noen uttalelser kan belyse hva dette dreier seg om: ”Jeg ikke bare tror, men jeg vet at det ikke er lett for enslige å bli kjent med andre beboere siden jeg allerede har prøvd å bo i byen”. En annen formulerer det slik: ”Byen er liten – alle vet alt om alle. Dette må være verdens største sladreby”. En tredje konkluderer: ”Kongsbergfolk er sære”. Selv om dette er enkeltuttalelser og ikke representative oppfatninger hos noe flertall, er det grunn til å legge merke til at slik oppfattes byen og folkene der *også*.

Figur 5.7 Hva er dine viktigste grunner til ikke å flytte til Kongsberg? Kjønn. N=476

Som vi ser av ovenforstående figur vurderer ikke menn og kvinner spørsmål om bosetting og flytting veldig ulikt. Men det er en litt større andel av mennene som sier de vil være fri til å jobbe andre steder, eller som sier det ikke passer å flytte pga. ektefelles/partners arbeidssituasjon. Omvendt er det litt større andel blant kvinnene som har begrunnelser knyttet til stedet de bor: trives godt der, har en bolig de gjerne vil fortsette å bo i og vil ikke rive barna opp fra miljøet. Men andelen kvinner i utvalget er lite i forhold til menn, noe som gjør at denne fordelingen kan være noe usikker.

Figur 5.8 Hva er dine viktigste grunner til ikke å flytte til Kongsberg? Hjemmeboende barn. N=476

De som har hjemmeboende barn legger vekt på både hensynet til barnas miljø og ektefelle/partners arbeidssituasjon (og dels disses arbeidsmuligheter i Kongsberg) når de begrunner mangelen på flyttevillighet. Ellers er det ikke store forskjeller i svargivning ut fra om de har barn hjemme eller ikke.

Litteratur

- Brattbakk, Ekne Ruud, Røe og Vestby (2006): Sosiokulturelle stedsanalyser – veileder. Upublisert. Kommer høst 2006.
- Gundersen, Frants (2005): Næringsliv i bykommunene i Østfold og Buskerud. NIBR-notat 2005:125.
- Skogheim, Ragnhild (2005): Utenforståendes bilder av bykommunene i Østfold og Buskerud. NIBR-notat 2005:127.
- Sørli, Kjetil (2005): Bosetting og flytting i etableringsfasen for bykommunene i Østfold og Buskerud. NIBR-notat 2005:124
- Sørli, Kjetil (2006): Upubliserte tabeller fra SSB's flyttehistoriemateriale. Bearbeiding av Kjetil Sørli, NIBR.
- Vestby, Guri Mette og Røe, Per Gunnar (2004): Fortellingen om en stedsutvikling – en sosiokulturell prosess. Erfaringer fra arbeidet med sentrumsutvikling i Eidskog. NIBR-notat 2004:101
- Vestby, Guri Mette (red.) (2005): Byenes attraktivitet – byutvikling som grunnlag for profilering og markedsføring. NIBR-rapport 2005:13
- Vestby, Guri Mette (2006): Byenes attraktivitet – Kongsberg i fokus. NIBR-notat 2006:106.

Vedlegg 1

Tabellgrunnlag

Tabellene som er tatt med i denne oversikten representerer bare en del av alle de variantene som er mulig ved hjelp av selv enkle krysstabeller og kombinasjon av variable. Erfaring tilsier likevel at de aller fleste brukere av slike tabellsamlinger først og fremst etterspør de grunnleggende og enkle variantene av tabeller. Vi har derfor vedlagt frekvenstabellene for de ulike spørsmålene, krysstabellene som er grunnlag for figurene i teksten og noen få andre tabeller som vi merket det var spesiell interesse for.

Hva slags sted tilbrakte du mesteparten av oppveksten din på?

	Frekvens	Prosent
Storby (mer en 50.000 innb.)	61	12,8
Forstadskommune til storby	33	6,9
Mellomstor by (20-50.000 innb.)	63	13,2
Mindre by (10-20.000 innb.)	78	16,4
Stort tettsted (5-10.000 innb.)	74	15,5
Lite tettsted (1-5.000 innb.)	69	14,5
Bygd med spredt bebyggelse	98	20,6
Total	476	100,0

Har du tidligere bodd i Kongsberg?

	Frekvens	Prosent
Nei	304	63,9
Ja, under 1 år	26	5,5
Ja, 1-5 år	79	16,6
Ja, 5-10 år	20	4,2
Ja, mer enn 10 år	47	9,9
Total	476	100,0

Hvor lang arbeidsreise totalt har du vanligvis (en vei)?

	Frekvens	Prosent
under 30 minutter	97	20,4
ca. 0,5 time	166	34,9
ca. 1,0 time	145	30,5
ca. 1,5 time	57	12,0
ca. 2,0 timer	5	1,1
ca. 2,5 timer	4	0,8
mer enn 2,5 timer	2	0,4
Total	476	100,0

Hvilket transportmiddel bruker du vanligvis på denne tiden av året (mai/juni)?

	Frekvens	Prosent
Bil	436	91,6
Buss	24	5,0
Tog	9	1,9
Motorsykel	7	1,5
Total	476	100,0

Kunne du tenke deg å flytte til Kongsberg?

	Frekvens	Prosent
Ja, har konkrete planer	17	3,6
Ja, men ingen konkrete planer	57	12,0
Kanskje	147	30,9
Nei	255	53,6
Total	476	100,0

Hva slag område vil du da ønske å bo i?

	Frekvens	Prosent
Sentrum av byen	7	1,5
Boligområde i gangavstand fra sentrum	41	8,6
Boligområde i randsonen av byen	20	4,2
På landet	6	1,3
Total	74	15,5
System	402	84,5
	476	100,0

Hva slags boligtype vil du da ønske?

	Frekvens	Prosent
Leilighet (1-2 roms)	6	1,3
Leilighet (3-5 roms)	17	3,6
Rekkehus	5	1,1
Enebolig	46	9,7
Total	74	15,5
System	402	84,5
	476	100,0

Din høyeste utdanning:

	Frekvens	Prosent
Grunnskole/ungdomsskole	5	1,1
Videregående skole	74	15,5
Høgskole/universitet: inntil tre år etter videregående	178	37,4
Høgskole/universitet: mer enn tre år etter videregående	219	46,0
Total	476	100,0

Kjønn

	Frekvens	Prosent
Mann	399	83,8
Kvinne	77	16,2
Total	476	100,0

Sivilstand

	Frekvens	Prosent
Gift/samboende	394	82,8
Singel	82	17,2
Total	476	100,0

Oppgitt bostedsadresse og tilhørende bostedsområde. Antall personer.

Indre Oslofjord	0219	Bærum	12
	0220	Asker	10
	0301	Oslo	30
	I alt		52
Notodden	0807	Notodden	51
Resten av Telemark/Vestfold	0701	Horten	11
	0702	Holmestrand	6
	0704	Tønsberg	15
	0706	Sandefjord	4
	0709	Larvik	5
	0711	Svelvik	2
	0713	Sande	6
	0714	Hof	4
	0716	Re	5
	0719	Andebu	3
	0720	Stokke	2
	0722	Nøtterøy	3
	0728	Lardal	7
	0805	Porsgrunn	5
	0806	Skien	8
	0814	Bamble	2
	0815	Kragerø	1
	0821	Bø	2
	0822	Sauherad	3
	0826	Tinn	4
0827	Hjartdal	1	
0828	Seljord	1	
0829	Kviteseid	1	
I alt		101	
Øvre Eiker/Flesberg	0624	Øvre Eiker	75
	0631	Flesberg	31
	I alt		106
Drammensregionen	0602	Drammen	72
	0623	Modum	15
	0625	Nedre Eiker	30
	0626	Lier	11
	I alt		128
Resten av landet	0101	Halden	1
	0106	Fredrikstad	1
	0529	Vestre Toten	1
	0604	Kongsberg	17
	0605	Ringerike	2
	0621	Sigdal	3
	0622	Krødsherad	2
	0627	Røyken	1
	0632	Rollag	7
	1201	Bergen	1
	1246	Fjell	1
	1714	Stjørdal	1
	I alt		38

Hva slags fag tilhører hovedutdannelsen din:

	Frekvens	Prosent
Håndverks- eller industrifag (tømrer, bilmek., rørlegger etc)	42	8,8
Servicefag (frisør, hotellfag, kokkefag etc.)	3	0,6
Helse- og sosialfag	2	0,4
Naturfag (biologi, biokjemi, zoologi etc.)	3	0,6
Matematiske-, tekniske- eller ingeniørfag	346	72,7
Samfunnsfag (statsvitenskap, sosiologi, etc.)	1	0,2
Pedagogikk/undervisning	9	1,9
Kulturfag/humanistiske fag	1	0,2
Språkfag	2	0,4
Juridiske fag	4	0,8
Økonomisk/administrative fag	56	11,8
Annet	7	1,5
Total	476	100,0

Alder

	Frekvens	Prosent
20-30 år	51	10,7
30-40 år	170	35,7
40-50 år	149	31,3
50-60 år	88	18,5
60-70 år	18	3,8
Total	476	100,0

Er det barn under 18 år som bor hjemme hos deg (helt eller delvis)

	Frekvens	Prosent
Ja	276	58,0
Nei	200	42,0
Total	476	100,0

Pleier du å gjøre noe annet i Kongsberg utover jobben?

	Ganske ofte	Av og til	Sjeldent eller aldri	N
Handle i byen	48	208	220	476
Besøke folk hjemme	36	145	295	476
Benytte servicetilbud	24	134	318	476
Bruke omegnen eller fjellet til tur, trim, trening o.l.	17	97	362	476
Gå ut på restaurant, café, pub	16	221	239	476
Trimme på treningsstudio el.l.	14	38	424	476
Delta i foreningsliv	10	20	446	476
Benytte kulturtilbud, delta på arrangementer	4	134	338	476

Om Kongsberg: i hvilken grad stemmer følgende utsagn med dine oppfatninger?

	Helt uenig	Noe uenig	Nøytral	Noe enig	Helt enig	Vet ikke	N
Det er vesentlig at det er sykehus i byen	26	23	94	91	228	12	476
Kongsberg har et interessant høyskolemiljø	15	8	80	124	193	56	476
Jeg synes Kongsberg er en passe stor by	26	59	104	92	183	14	476
Kongsberg virker som et trygt og godt sted	8	23	75	157	181	20	476
Kongsberg er svært attraktiv pga. nærheten til fjellet	22	37	125	133	145	120	476
Bymiljøet sentrum er trivelig	24	71	136	153	72	105	476
Tilbudet av serveringssteder/utesteder er bra i Kongsberg	24	80	123	133	72	14	476
Byen har et variert kulturliv	17	37	152	130	58	44	476
Det virker som det er lett å bli kjent med folk som bor her	31	70	161	101	48	82	476
Det er bra med opplevelser og arrangementer i byen	16	62	148	130	40	80	476
Det sosiale miljøet virker mangfoldig	21	52	204	76	30	65	476
Boligmarkedet i er bra mht. muligheter	28	76	149	76	27	93	476
Prisnivået i boligmarkedet er ok	103	121	98	38	11	32	476

Om næringslivet: i hvilken grad stemmer følgende utsagn med dine oppfatninger?

	Helt uenig	Noe uenig	Nøytral	Noe enig	Helt enig	Vet ikke	N
Industri miljøet i Kongsberg har et godt omdømme	7	7	18	99	336	9	476
Kongsberg har generelt et svært mangfoldig næringsliv	8	30	29	128	269	12	476
Næringslivet kjennetegnes av innovasjon og utvikling	5	8	30	154	268	11	476
Jobb i industri miljøet i Kongsberg er et springbrett for nyutdannede	7	5	43	131	262	28	476
Byen har mange jobb- og karrieremuligheter for meg	10	21	35	137	260	13	476
Næringslivet tilbyr konkurransedyktige betingelser	20	82	80	155	122	17	476
Det er mange interessante jobber i offentlig sektor	21	32	179	21	9	214	476

Hva er dine viktigste begrunnelser for IKKE å flytte til Kongsberg?

	Viktig	Noe viktig	Ikke viktig	N
Jeg trives så godt der jeg bor	351	86	39	476
Jeg har en bopel jeg gjerne vil fortsette å bo i	316	76	84	476
Jeg vil ikke rive barna opp fra sitt miljø der de nå bor	230	56	190	476
Det passer ikke å flytte pga. ektefelles/partners arbeidssituasjon	213	85	178	476
Det blir for dyrt å bosette seg der	164	107	205	476
Det er få eller ingen relevante arbeidsmuligheter for ektefelle/partner	105	130	241	476
Jeg vil være fri til å jobbe andre steder	97	106	273	476
Det skjer for lite der	76	125	275	476
Byen mangler noen muligheter for mine fritidsinteresser	63	104	309	476
Utelivet er for lite variert	57	108	311	476
Annet/åpent for andre svar eller kommentarer:	56	44	376	476
Jeg tror det kan være vanskelig å bli kjent med folk her	54	127	295	476
Byen i seg selv er for liten/jeg liker å bo i større by	52	75	349	476
Jeg har ektefelle/partner som er under utdanning	19	24	433	476
Jeg ønsker ikke å etablere meg fast noe sted enda	19	49	408	476

Om Kongsberg: visste du at

	Ja	Nei	N
Det går tog og buss hver time til/fra Kongsberg	455	21	476
Utdanningsnivået blant innbyggerne er spesielt høyt	420	56	476
Byen har egen jazzklubb	396	80	476
Høgskolen tilbyr deltidsstudier i samarbeid med næringslivet	353	123	476
Det er internasjonal skole og barnehage	339	137	476
Byen har Norges største næringspark	331	145	476
Det 10. største skisenteret i landet ligger her	327	149	476
Gloggerfestivalen arrangeres i Kongsberg kirke	321	155	476
Mange i Kongsberg har båt ved sjøen i Vestfold og Telemark	301	175	476
Høgskolen har landets eneste optometri-utdanning	276	200	476
Det er lett å få kjøpt hytte på fjellet	252	224	476
Kongsberg scorer særlig høyt på levekårsindekser	201	275	476
Halvparten av den unge voksenbefolkningen i Kongsberg er innflyttere?	192	284	476
Golfbanen her er kåret blant de beste i landet	191	285	476
Det er eget musikkhus i Kongsberg	190	286	476
"Devotek'lab" på biblioteket med teknisk legobygging	147	329	476
Kongsberg har lav videreflytting sammenlignet med andre byer?	110	366	476
Du kan få en boligtomt her på dagen	108	368	476
Det er Montessorribarnehage- og skole	101	375	476
Det er full barnehagedekning i kommunen	97	379	476
Byen har landets største barne/ungdomsgruppe i fotball	41	435	476

Flyttevillighet etter et utvalg av bakgrunnsvariable. Absolutte tall.

		Flyttevillig	Ikke flyttevillig	N
Er det barn under 18 år som bor hjemme hos deg (helt eller delvis):	Ja	126	150	276
	Nei	95	105	200
Kjønn	Mann	187	212	399
	Kvinne	34	43	77
Sivilstand	Gift/samboende	176	218	394
	Singel	45	37	82
Alder:	20-30 år	27	24	51
	30-40 år	80	90	170
	40-50 år	71	78	149
	50-60 år	38	50	88
	60-70 år	5	13	18
Utdanningsretning	Industri og håndverk	23	19	42
	Naturfag og tekniske fag	159	190	349
	Økonomiske og administrative fag	29	31	60
	Andre fag	10	15	25
Oppvekststed	Lite sted	103	132	235
	Stor by	118	123	241
Tidligere bodd i Kongsberg	Ja	103	69	172
	Nei	118	186	304
Utdanningsnivå	Høgskole - lang	95	124	219
	Høgskole - kort	90	88	178
	Ikke høgskole	36	43	79
Total		221	255	476

Viktigste begrunnelser for IKKE å flytte til Kongsberg etter kjønn.

		Viktig	Noe viktig	Ikke viktig	N
Jeg vil være fri til å jobbe andre steder	Mann	85	95	219	399
	Kvinne	12	11	54	77
Jeg ønsker ikke å etablere meg fast noe sted enda	Mann	15	42	342	399
	Kvinne	4	7	66	77
Jeg har ektefelle/partner som er under utdanning	Mann	18	21	360	399
	Kvinne	1	3	73	77
Det blir for dyrt å bosette seg der	Mann	139	85	175	399
	Kvinne	25	22	30	77
Jeg tror det kan være vanskelig å bli kjent med folk her	Mann	45	105	249	399
	Kvinne	9	22	46	77
Jeg trives så godt der jeg bor	Mann	293	73	33	399
	Kvinne	59	13	5	77
Jeg har en bopel jeg gjerne vil fortsette å bo i	Mann	257	67	75	399
	Kvinne	59	9	9	77
Jeg vil ikke rive barna opp fra sitt miljø der de nå bor	Mann	191	50	158	399
	Kvinne	39	6	32	77
Det passer ikke å flytte pga. ektefelles/partners arbeidssituasjon	Mann	184	76	139	399
	Kvinne	29	9	39	77
Det er få eller ingen relevante arbeidsmuligheter for ektefelle/partner	Mann	89	114	196	399
	Kvinne	17	16	44	77
Total		106	130	240	476

Viktigste begrunnelser for IKKE å flytte til Kongsberg etter barn i husstanden.

		Viktig	Noe viktig	Ikke viktig	N
Jeg vil være fri til å jobbe andre steder	Hjemmeboende barn	60	61	155	276
	Ikke hjemmeboende barn	37	45	118	200
Jeg ønsker ikke å etablere meg fast noe sted enda	Hjemmeboende barn	4	23	249	276
	Ikke hjemmeboende barn	15	26	159	200
Jeg har ektefelle/partner som er under utdanning	Hjemmeboende barn	11	14	251	276
	Ikke hjemmeboende barn	8	10	182	200
Det blir for dyrt å bosette seg der	Hjemmeboende barn	102	59	115	276
	Ikke hjemmeboende barn	62	48	90	200
Jeg tror det kan være vanskelig å bli kjent med folk her	Hjemmeboende barn	25	78	173	276
	Ikke hjemmeboende barn	29	49	122	200
Jeg trives så godt der jeg bor	Hjemmeboende barn	211	44	21	276
	Ikke hjemmeboende barn	141	42	17	200
Jeg har en bopel jeg gjerne vil fortsette å bo i	Hjemmeboende barn	196	40	40	276
	Ikke hjemmeboende barn	120	36	44	200
Jeg vil ikke rive barna opp fra sitt miljø der de nå bor	Hjemmeboende barn	202	39	35	276
	Ikke hjemmeboende barn	28	17	155	200
Det passer ikke å flytte pga. ektefelles/partners arbeidssituasjon	Hjemmeboende barn	145	55	76	276
	Ikke hjemmeboende barn	68	30	102	200
Det er få eller ingen relevante arbeidsmuligheter for ektefelle/partner	Hjemmeboende barn	70	88	118	276
	Ikke hjemmeboende barn	36	42	122	200
Total		106	130	240	476

Enig i påstander om boligmarkedet i Kongsberg etter bosted. Absolutte tall

		Helt uenig	Noe uenig	Nøytral	Noe enig	Helt enig	Vet ikke	N
Boligmarkedet i er bra mht. muligheter	Indre Oslofjord	2	7	12	7	4	20	52
	Notodden	4	8	14	10	6	9	51
	Resten av Telemark/Vestfold	3	15	33	15	3	32	101
	Øvre Eiker/Flesberg	4	13	45	25	6	13	106
	Drammensregionen	7	24	35	15	5	42	128
	Resten av landet	8	9	10	4	3	4	38
Prisnivået i boligmarkedet er ok	Indre Oslofjord	3	9	12	7	3	18	52
	Notodden	19	16	6	3	1	6	51
	Resten av Telemark/Vestfold	16	29	19	8	0	29	101
	Øvre Eiker/Flesberg	29	25	26	10	3	13	106
	Drammensregionen	21	33	27	7	3	37	128
	Resten av landet	15	9	8	3	1	2	38

Påstanden *Det blir for dyrt å bosette seg der* som viktig begrunnelser for IKKE å flytte til Kongsberg? Absolutte tall.

	Viktig	Noe viktig	Ikke viktig	N
A Indre Oslofjord	5	6	41	52
B Notodden	29	11	11	51
C Resten av Telemark/Vestfold	35	20	46	101
D Øvre Eiker/Flesberg	47	24	35	106
E Drammensregionen	26	37	65	128
F Resten av landet	22	9	7	38
	164	107	205	476

Bruk av Kongsberg utover jobben etter bosted. Absolutte tall.

		Ganske ofte	Av og til	Sjeldent eller aldri	N
Handle i byen	Indre Oslofjord	1	15	36	52
	Notodden	3	25	23	51
	Resten av Telemark/Vestfold	4	44	53	101
	Øvre Eiker/Flesberg	27	52	27	106
	Drammensregionen	4	52	72	128
	Resten av landet	9	20	9	38
	Alle	48	208	220	476
Benytte servicetilbud	Indre Oslofjord	0	15	37	52
	Notodden	2	5	44	51
	Resten av Telemark/Vestfold	4	44	53	101
	Øvre Eiker/Flesberg	27	52	27	106
	Drammensregionen	4	52	72	128
	Resten av landet	9	20	9	38
	Alle	24	134	318	476
Gå ut på restaurant, café, pub	Indre Oslofjord	1	23	28	52
	Notodden	1	26	24	51
	Resten av Telemark/Vestfold	1	41	59	101
	Øvre Eiker/Flesberg	8	58	40	106
	Drammensregionen	1	52	75	128
	Resten av landet	4	21	13	38
	Alle	16	221	239	476
Delta i foreningsliv	Indre Oslofjord	2	0	50	52
	Notodden	1	1	49	51
	Resten av Telemark/Vestfold	1	3	97	101
	Øvre Eiker/Flesberg	5	8	93	106
	Drammensregionen	1	3	124	128
	Resten av landet	0	5	33	38
	Alle	10	20	446	476
Bruke omegnen eller fjellet til tur, trim, trening og lignende	Indre Oslofjord	2	11	39	52
	Notodden	0	8	43	51
	Resten av Telemark/Vestfold	1	13	87	101
	Øvre Eiker/Flesberg	11	30	65	106
	Drammensregionen	2	26	100	128
	Resten av landet	1	9	28	38
	Alle	17	97	362	476
Trimme på treningsstudio el.l.	Indre Oslofjord	1	2	49	52
	Notodden	1	2	48	51
	Resten av Telemark/Vestfold	0	5	96	101
	Øvre Eiker/Flesberg	5	10	91	106
	Drammensregionen	4	13	111	128
	Resten av landet	3	6	29	38
	Alle	14	38	424	476
Benytte kulturtilbud, delta på arrangementer	Indre Oslofjord	1	6	45	52
	Notodden	0	11	40	51
	Resten av Telemark/Vestfold	0	22	79	101
	Øvre Eiker/Flesberg	3	49	54	106
	Drammensregionen	0	35	93	128
	Resten av landet	0	11	27	38
	Alle	4	134	338	476
Besøke folk hjemme	Indre Oslofjord	0	10	42	52
	Notodden	4	12	35	51
	Resten av Telemark/Vestfold	4	22	75	101
	Øvre Eiker/Flesberg	17	43	46	106
	Drammensregionen	8	36	84	128
	Resten av landet	3	22	13	38
	Alle	36	145	295	476

Spørsmålene i internettbasert skjema

Norsk institutt for by-og regionforskning (NIBR) gjennomfører en undersøkelse i samarbeid med Kongsberg kommune og industrien i byen. Slik har vi fått tilgang til e-postadresser for å kunne sende ut dette elektroniske spørreskjemaet til aktuelle personer. Vi er avhengige av at så mange som mulig svarer for å få et godt grunnlag for analysene som skal gjøres, og håper du tar deg tid til dette. Det tar ca. 10. minutter.

Materialet skal brukes av kommunen og næringslivet i bestrebelsene med å forbedre sider ved byen som bosted og bedriftene som arbeidssted. Undersøkelsen inneholder ingen sensitive spørsmål, men av prinsipp vil alle besvarelser være anonyme i den forstand at ingen svar kan tilbakeføres til konkrete personer eller bedrifter. E-postadressene slettes etter bruk. Eventuelle spørsmål kan rettes til prosjektleder: guri-mette.vestby@nibr.no.

Hva slags sted tilbrakte du mesteparten av oppveksten din på?

- Storby (mer en 50.000 innb.)
- Forstadskommune til storby
- Mellomstor by (20-50.000 innb.)
- Mindre by (10-20.000 innb.)
- Stort tettsted (5-10.000 innb.)
- Lite tettsted (1-5.000 innb.)
- Bygd med spredt bebyggelse

Oppgi postnummeret til nåværende bosted: (0 - 9999):

Har du tidligere bodd i Kongsberg?

- Nei
- Ja, under 1 år
- Ja, 1-5 år
- Ja, 5-10 år
- Ja, mer enn 10 år

Hvor lang arbeidsreise totalt har du vanligvis (en vei)?

- under 30 minutter
- ca. 0,5 time
- ca. 1,0 time
- ca. 1,5 time
- ca. 2,0 timer
- ca. 2,5 timer
- mer enn 2,5 timer

Hvilket transportmiddel bruker du vanligvis på denne tiden av året?

- Bil
- Buss
- Tog
- Motorsykkkel

Pleier du å gjøre noe annet i Kongsberg utover jobben?

	Ganske ofte	Av og til	Sjeldent eller aldri
Handle i byen	☐	☐	☐
Benytte servicetilbud	☐	☐	☐
Gå ut på restaurant, café, pub	☐	☐	☐

Delta i foreningsliv	☐	☐	☐
Bruke omegnen eller fjellet til tur, trening o.l.	☐	☐	☐
Trimme på treningsstudio el.l.	☐	☐	☐
Benytte kulturtilbud, delta på arrangementer	☐	☐	☐
Besøke folk hjemme	☐	☐	☐

Om Kongsberg: i hvilken grad stemmer følgende utsagn med dine oppfatninger?

	Helt uenig	Noe uenig	Nøytral	Noe enig	Helt enig	Vet ikke
Jeg synes Kongsberg er en passe stor by	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kongsberg har et interessant høyskolemiljø	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kongsberg er svært attraktiv pga. nærheten til fjellet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bymiljøet sentrum er trivelig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Boligmarkedet i er bra mht. muligheter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prisnivået i boligmarkedet er ok	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er vesentlig at det er sykehus i byen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tilbudet av serveringssteder/ utesteder er bra i Kongsberg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Byen har et variert kulturliv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er bra med opplevelser og arrangementer i byen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det virker som det er lett å bli kjent med folk som bor her	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det sosiale miljøet virker mangfoldig	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kongsberg virker som et trygt og godt sted	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Om næringslivet: i hvilken grad stemmer følgende utsagn med dine oppfatninger?

	Helt uenig	Noe uenig	Nøytral	Noe enig	Helt enig	Vet ikke
Kongsberg har generelt et svært mangfoldig næringsliv	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Byen har mange jobb- og karrieremuligheter for meg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Industrimiljøet i Kongsberg har et godt omdømme	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jobb i industrimiljøet i Kongsberg er et springbrett for nyutdannede	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Næringslivet kjennetegnes av innovasjon og utvikling	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Næringslivet tilbyr konkurransedyktige betingelser	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det er mange interessante jobber i offentlig sektor	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hva er dine viktigste begrunnelser for IKKE å flytte til Kongsberg?

	Viktig	Noe viktig	Ikke viktig
Byen i seg selv er for liten/jeg liker å bo i større by	☐	☐	☐
Byen mangler noen muligheter for mine fritidsinteresser	☐	☐	☐
Det skjer for lite der	☐	☐	☐
Utelivet er for lite variert	☐	☐	☐
Det blir for dyrt å bosette seg der	☐	☐	☐
Jeg tror det kan være vanskelig å bli kjent med folk her	☐	☐	☐
Jeg trives så godt der jeg bor	☐	☐	☐
Jeg har en bopel jeg gjerne vil fortsette å bo i	☐	☐	☐
Jeg vil ikke rive barna opp fra sitt miljø der de nå bor	☐	☐	☐
Det passer ikke å flytte pga. ektefelles/partners arbeidssituasjon	☐	☐	☐
Det er få eller ingen relevante arbeidsmuligheter for ektefelle/partner	☐	☐	☐
Jeg har ektefelle/partner som er under utdanning	☐	☐	☐
Jeg vil være fri til å jobbe andre steder	☐	☐	☐
Jeg ønsker ikke å etablere meg fast noe sted enda	☐	☐	☐
Annet/åpent for andre svar eller kommentarer:	☐	☐	☐
Hvis andre grunner: angi disse her:			

Kunne du tenke deg å flytte til Kongsberg?

- Ja, har konkrete planer
- Ja, men ingen konkrete planer
- Kanskje
- Nei

Hva slag område vil du da ønske å bo i?

- Sentrum av byen
- Boligområde i gangavstand fra sentrum
- Boligområde i randsonen av byen
- På landet

Hva slags boligtype vil du da ønske?

- Leilighet (1-2 roms)
- Leilighet (3-5 roms)
- Rekkehus
- Enebolig

Om Kongsberg: visste du at

	Ja	Nei
Du kan få en boligtomt her på dagen	☐	☐
Det er lett å få kjøpt hytte på fjellet	☐	☐
Det går tog og buss hver time til/fra Kongsberg	☐	☐
Utdanningsnivået blant innbyggerne er spesielt høyt	☐	☐
Byen har Norges største næringspark	☐	☐
Høgskolen tilbyr deltidsstudier i samarbeid med næringslivet	☐	☐
Høgskolen har landets eneste optometri-utdanning	☐	☐
Kongsberg scorer særlig høyt på levekårsindekser	☐	☐
Halvparten av den unge voksenalderen i Kongsberg er innflyttere?	☐	☐
Kongsberg har lav videreflytting sammenlignet med andre byer?	☐	☐
Det 10.største skisenteret i landet ligger her	☐	☐
Golfbanen her er kåret blant de beste i landet	☐	☐
Mange i Kongsberg har båt ved sjøen i Vestfold og Telemark	☐	☐
Byen har landets største barne/ungdomsgruppe i fotball	☐	☐
”Devotek’lab” på biblioteket med teknisk legobygging	☐	☐
Det er full barnehagedekning i kommunen	☐	☐
Det er Montessorribarnehage- og skole	☐	☐
Det er internasjonal skole og barnehage	☐	☐
Byen har egen jazzklubb	☐	☐
Det er eget musikkhus i Kongsberg	☐	☐
Gloggerfestivalen arrangeres i Kongsberg kirke	☐	☐

Tilsutt trenger vi noen bakgrunnsdata:

Din høyeste utdanning:

- Grunnskole/ungdomsskole
- Videregående skole
- Høgskole/universitet: inntil tre år etter videregående
- Høgskole/universitet: mer enn tre år etter videregående

Hva slags fag tilhører hovedutdannelsen din:

- Håndverks- eller industrifag (tømrer, bilmek., rørlegger etc.)
- Servicefag (frisør, hotellfag, kokkefag etc.)
- Helse- og sosialfag
- Naturfag (biologi, biokjemi, zoologi etc.)
- Matematiske-, tekniske- eller ingeniørfag
- Samfunnsfag (statsvitenskap, sosiologi, etc.)
- Pedagogikk/undervisning
- Kulturfag/humanistiske fag
- Språkfag
- Juridiske fag
- Økonomisk/administrative fag

Annet: Beskriv utdanningen din her:

Kjønn

Mann

Kvinne

Alder:

20-30 år

30-40 år

40-50 år

50-60 år

60-70 år

Sivilstand

Gift/samboende

Singel

Er det barn under 18 år som bor hjemme hos deg (helt eller delvis):

Ja

Nei